WASHINGTON D C

75 років · Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 70. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 12-го КВІТНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, APRIL 10, 1968 No. 70. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 11 квітня, 1968

В АМЕРИЦІ

ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВІ КОМПАНІЇ ОБЧИСЛИЛИ, що мусітимуть заплатити більше як 30 мільйонів долярів як відшкодування за знищені доми під час расових заворушень. Треба буде платити і за знищені товари під час тих численних пожеж, що були в численних містах. Шкоди були в 90 місцевостях. Америкен Іншуранс Асошіейшен обраховало шкоди в цілій країні. Найбільші шкоди були у Вашингтоні, Шикаґо і Балтиморі. Ці шкоди ще збільшаться, бо ще були нові заворушення в Питтсбурґу, Нюарку, Сінсіннеті та в інших містах. Втрати від расових заворушень в 1967-му році в Дітройті становили 49 мільйонів дол., в Нюарку — 10 мільйонів дол., в Лос Анджелесі (1965 році) — 38 мільйонів долярів.

ЧЛЕНИ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ КОМІСІЇ в справі вуличних заворушень заявляють, що треба б негайно діяти, щоб дати суспільству полегшу від тих всіх заворушень, які відбулися в численних більших містах цієї країни. Члени цієї Комісії, яку найменував був Президент минулого року, і яка опублікувала свій звіт 2-го березня, домагалися тоді і роблять це тепер, щоб негайно заспокоїти населення у великих містах, давши йому працю. Комісія проєктувала створити два мільйони нових верстатів праці впродовж трьох років, з чого 550,000 треба було зробити вже в цьому році. Сенатор негр із Массачусетс Едвард Брук заявив, що поставить в цій справі внесок зараз після 22-го квітня, коли Сенат вернеться з великодніх ферій.

КОНҐРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ПОГОДИЛАСЯ на те, щоб продовжити податки від продажу авт та від телефонічних розмов, але не вирішила справи збільшення податків, як це схвалив був Сенат. Податок від продажу авт становить 7 відсотків, а податок від телефонічних розмов 10 відсотків. Ці податки продовжено, покищо, до 30-го квітня. Палатні члени Конґресової Конференції не погоджуються збільшити прибутковий податок, хоч Сенат схвалив окремий пункт про те, що Уряд повинен зменшити свій бюджет на найближчий фінансовий рік, який починається 1-го липня 1968 року, на 6 більйонів дол. Палата вимагає, щоб Уряд ще більше обкроїв свої видатки.

МОЛОДШІ ВИБОРЦІ ВОЛІЮТЬ бути незалежними і нерадо вступають до котроїнебудь головної партії — демократичної або республіканської. Аґенція Американської Публічної Опінії д-ра Ґеллупа перевела опитування і ствердила, що між виборцями у віці від 21-29 років аж 40 відсотків належать до „незалежної", 38 відсотків до Демократичної Партії і 22 відсотки до Републіканської. В групі виборців від 30-49 років „незалежних" є 31 відсоток, демократів 44 і 25 відсотків республіканців. У віці від 50 років і старших відсоток „незалежних" становить 24 відсотки, демократи — 46 і республіканці — 30. Незалежних виборців є більший відсоток між такими групами виборців: між чоловіками як між жінками, між білими як між чорними, між виборцями з академічною освітою, як між середньою і народною.

ПАНІ ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН СКАЗАЛА 38 закордонним журналістам, що вони поза тим димом, який спричиняють расові заворушення в деяких американських містах, повинні побачити і той поступ, що його видко в ЗСА. Вона сказала: „Поза цим димом в наших містах ще існує велика країна сили, довір'я і сердечности". Впродовж п'ятьох днів 38 журналістів із 13 західніх европейських держав дискутували між собою і з американцями про боротьбу за громадянські права, подорожуючи раніше по Тексасі з пані Джансон в рамках так званої тури „Пізнаваймо Америку". Пані Джансон сказала, що оці заворушення — це не ціла Америка, яка зробила великий поступ, користаючи з демократичного ладу. „Глибока наша журба, та ще глибша наша віра в Америку" — казала дружина президента Джансона.

У СВІТІ

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР ОБІЦЯВ у прилюдній промові активну підтримку підривно - терористичній акції проти Ізраїлю. Він знову відкинув заклик Ізраїлю до безпосередніх мирових переговорів, заявивши, що прийняття тепер тієї ізраїльської пропозиції було б визнанням арабської прогри. Нассер закинув Ізраїлеві, що той, полягаючи на підтримці збоку ЗСА, не рахується з Об'єднаними Націями і їх постановами.

ЧИСЛО ЖЕРТВ КАТАСТРОФИ ПОРОМУ В НОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ ЗРОСЛО до кругло 100 осіб. Як вже повідомлялось, величезний пором „Вагін", на якому було 720 осіб, перевернувся і затонув при в'їзді до порту Веллінґтон в Новій Зеляндії під час шторму, сполученого із зливним дощем.

ТІТО ЗАЯВИВ ПІД ЧАС СВОЄЇ ВІЗИТИ В ТОКІО, що багато голів держав схиляються до ідеї скликання нової конференції „невтралістів" для розгляду справ В'єтнаму, Середнього Сходу, роззброєння і невтручання в чужі справи. Тіто висловився знову за допущення Комуністичного Китаю до ОН, а щодо демократизації режиму в ЧСР, то він звернув увагу, що „зрештою, остаточною ціллю всіх соціялістичних країн є реалізування комунізму".

ПІВДЕННО - В'ЄТНАМСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НҐУЄН ВАН ТІЄ ЗАПОВІВ переведення в Південному В'єтнамі загальної мобілізації. Вже тепер покликують там до війська мужчин від 18 до 33 року життя, а покликуватимуть їх до 45 року. Південно - в'єтнамська армія, яка нараховує тепер 778.000 вояків, повинна зрости в цьому році до 900.000, а при проголошенні загальної мобілізації — до одного мільйона. Головна справа зброя для вояків і ввесь виряд, що його мусять постачати ЗСА.

СОФІЯ КОССАК - ЩУЦКА, ПОЛЬСЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ, ПОМЕРЛА у віці 78 років у Бельску в Польщі. Одна з найвидатніших письменниць старшого покоління була в'язнена німцями в кацеті в Освєнцімі, звідкіля визволила її польська підпільна організація. Після війни проживала 12 років у Парижі, звідкіля вернулась до Польщі у 1957 році. Була авторкою численних романів, здебільша історичної тематики. Найпопулярнішими в Польщі були її „Хрестоносці".

У СТОЛИЦІ ІНДОНЕЗІЇ ДЖАКАРТІ ПОЛІЦІЯ СТРІЛЯЛА до студентської демонстрації. Згинув один юнак, багато ранено, багато арештовано. Студенти числом коло 1.000 осіб старалися вдертись до поліційної станиці. Тлом демонстрації були частинно підпільні комуністичні інтриги в користь колишнього президента Сукарна, частинно невідрадні господарські відносини, в яких абсольвенти високих шкіл в Індонезії не всилі дістати праці.

100,000 АЛЬЯНТСЬКИХ ВІЙСЬК В НАСТУПІ НА КОМУНІСТИЧНІ ПОЗИЦІЇ В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ; ГЕН. АБРАМС НАСТУПНИКОМ ГЕН. ВЕСТМОРЛЕНДА

СПОКІЙ У ВАШИНГТОНІ, Д. К.

В столиці Вашинґтоні панує спокій, але треба виконати велику працю, щоб очистити вулиці в цій дільниці міста, де відбулися недавно вуличні расові заворушення.

Вашинґтон. — 53-річний генерал Крейтон Абрамс, колишній танковий командир у другій світовій війні, став наступником генерала Вілліяма Вестморленда, команданта американських військ у В'єтнамі. Його заступником став 53-річний генерал Ендрю Ґудпастер, колишній адьютант президента Д. Д. Айзенгавера, в останньому часі командант Державного Воєнного коледжу. На місце адмірала Ґрента Шарпа, головного команданта американських збройних сил на Тихому океані, став 57-літній адмірал Джан С. МекКейн, в останньому часі командант американських морських сил в Европі. Президент Джансон повідомив про всі ті зміни на своїй пресовій конференції в середу 10 квітня. Про генерала Крейтона Абрамса існує опінія, як про військовика, що визнає наступ за найперший постулят стратегії і тому напевне продовжуватиме теперішні офензивні дії у Південному В'єтнамі. Він матиме теж завдання стежити за вивінуванням і вишколенням додаткових з'єднань південно-в'єтнамської державної армії, що її значне збільшення заповіли південно-в'єтнамські й американські керівні чинники.

На воєнному фронті у В'єтнамі від минулого понеділка поведено офензиву силами кругло 100.000 альянтських вояків, — в перших трьох днях засекречено факт того наступу. Офензиву ведеться під гаслом „Повна перемога" і вона має на цілі очистити 11 провінцій довкола Сайґону від ворога. У тій офензиві беруть участь американські, австралійські, ново-зеляндські, таїські (сіямські) і південно-в'єтнамські військові з'єднання. Покищо не проголошено ніяких подробиць тих дій. Зате виявлено, що Північний В'єтнам не тільки не звузив свої воєнні дії у відповідь на звуження американських налетів проти нього, але, навпаки, посилив перекидування до Південного В'єтнаму війська і всякого воєнного виряду. Тому керівні військові кола припускають, що комуністи відновлять в якихось пунктах свої офензивні дії.

На дипломатичному фронті продовжуються американсько-північно-в'єтнамські розмови в столиці Ляосу Вієнтіяні щодо устійнення місця і часу зустрічі на амбасадорському рівні. Американські кола не виключають, що Америка може погодитися на столицю Камбоджи Пномпень, на якій наполягає Північний В'єтнам, дармащо Америці це дуже незручно, бо нема там американської амбасади з її технічним апаратом і службою безпеки. Тому йдуть ще переговори щодо можливих інших міст в Південній Азії. Північний В'єтнам рішуче відкинув суґестію щодо Женеви. Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант висловив переконання, що перша безпосередня офіційна зустріч представників Америки і Північного В'єтнаму щодо припинення бомбардування Північного В'єтнаму — відбудеться вже в наступному тижні. Президент Джансон призначив 51-річного колишнього заступника секретаря оборони Сайруса Венса на заступника й помічника амбасадора для спеціяльних доручень Аверелла Гаррімана, репрезентанта ЗСА для переговорів з Північн. В'єтнамом. Звертають увагу, що Венс є фахівцем у військових справах, виявив чималий дипломатичний хист як посередник у конфлікті між Грецією і Туреччиною, та що 76-літній Гарриман, який недочуває, може й фізично не подолати затяжним і виснажливим розмовам з комуністами.

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА

Вашинґтон. — 10-го квітня Палата Репрезентантів більшістю 250 до 171-го голоса прийняла законопроєкт про охорону громадянських прав, чим закінчилася Конґресова акція в цій справі, бо Сенат прийняв був цей проєкт давніше, і цю програму вислано до підпису Президента. Президент Дансон заявив на пресовій конференції, що підпише цей закон якнайскорше. За схвалення цього закону голосували демократи і республіканці, бо частина південних демократів голосувала проти. Ось головні пункти нового закону, за схвалення якого велася завзята боротьба в Конґресі, і аж вбивство д-ра Кінґа приспішило те, що знайшлася потрібна більшість в Палаті Репрезентантів, яка прийняла ту редакцію цього проєкту, яку схвалив був Сенат. 1. Касується расові обмеження при продажу домів і винаймленні помешкання у 80 відсотків домів і мешкань. Це значить, що 52,600.000 мешканевих одиниць будуть доступні для негритянського населення. 2. Прийнятий закон передбачає федеральні кари для тих осіб, які застрашуватимуть тим особам, білим або неграм, які допомагають негритянському населенню вповні користати з громадянських прав. Йде тут про допомогу при реєстрації виборців, при винаймі і купні домів чи мешкань, при виконуванні обов'язків судових жюрі і т. п. 3. Закон уважає злочином переїздити з стейту до стейту та накликати до расових заворушень і грозить карою тюрми до п'ятьох років і грошевою карою до 10.000 дол. 4. Злочином уважається роблення бомб та іншої зброї для заворушень

В Кензас Ситі в заворушеннях вбиті чотири особи

Кензас Ситі, Мізурі. — В цьому місті вуличні расові заворушення продовжувалися і 10-го квітня. Поліція повідомляє про те, що вбито 4 особи, але те число може збільшитися, бо деяке число вбитих не зголошено поліції. Снайпери поховалися на дахах домів і на стрихах та стріляли звідтам до поліції і до вояків Крайової Ґвардії. Представник поліції ствердив, що становище дуже серйозне. Пожежники та поліцисти гасять пожежі, які вибухають в різних місцях міста. Поліційна година вночі причинилися до того, що не було нових пожеж, але снайпери продовжували стріляти з дахів до поліції. В столиці стейту Ню Джерзі Трентоні вдалося завести порядок воякам Крайової Ґвардії, які 10-го квітня не появлялися на вулицях міста де порядкувала міська і стейтова поліція. Вночі знову обов'язувала поліційна година. Досі заарештовано 114 осіб, число поранених становить 25. Вибито сотки вікон, пограбовано десятки крамниць, погашено 11 пожеж. Між пораненими є три поліцисти та один пожежник. Окремі групи білих і негрів відвідували мешкання та закликали населення до спокою

Президент прийняв резиґнацію О'Браєна; на поштмайстра найменований Вотсон

Вашинґтон. — Президент Джансон 10-го квітня повідомив на пресовій конференції, що прийняв резиґнацію головного поштмайстра Ларрі О,Браєна і що на його місце найменував Вілліяма Марвіна Вотсона. Президент хвалив О'Браєна, називаючи його дуже здібним працівником. Джансон розуміє, що деякі його співробітники вже тепер думають про забезпечення собі праці та майбутнього своєї родини внаслідок того, що він, Президент, не старається про перевибір. О'Браєн відходить до приватної праці, він незабаром стане провідником виборчої кампанії сенатора Роберта Ф. Кеннеді. О'Браєн був стратегом виборчої кампанії покійного президента Джана Ф. Кеннеді в 1960-му році і тоді допоміг йому виграти правибори у Вест Вірджінії й перемогти тодішнього сенатора Гюберта Гомфрі, який старався про номінацію на кандидата на президента. Новий головний поштмайстер Вілліям Марвін Вотсон має 44 роки, одружений і батько троїх дітей. Досі він був секретарем Президента і реферував справу авдієнцій в Білому Домі. Він мав великий вплив в Білому Домі. Одного разу він виступив був проти робітництва, і його дехто вважав за страйколома, але він недавно заявив, що він ніколи не виступав проти організованого робітництва.

В СССР заповідається загострення курсу, як наслідок ферменту

Москва. — Дводенні наради Центрального Комітету компартії СССР закінчились в середу 10 квітня закликом до посилення „ідеологічної боротьби проти підривної кампанії, поведеної атикомуністичним пропаґандивним апаратом на послаблення єдности соціялістичних країн, міжнародного комуністичного руху, на розколення передових сил нашого часу і підірвання із середини соціялістичного суспільства". За твердженням закордонних представників в Москві — центральною проблемою тих нарад Центрального Комітету, попереджених нарадами 11-членного Політбюра, себто найвищої кремлівської кліки, був фермент проти реакційного комуністичного курсу в різних країнах: студентські демонстрації й невдоволення інтелектуалів у Польщі, офіційний зворот в сторону демократизації режиму в Чехословаччині й протести інтелектуалів в СССР проти переслідування їхніх колег та стосування в тій нагінці давніх сталінських метод поліційного терору. Тому, що большевики вбачають єдину причину всіх тих подій в „інтриґах імперіялізму" та „змові ворогів соціялізму", то вони закликають у своїй резолюції до „офензивної боротьби проти буржуазної ідеології". Як практичний наслідок того заклику прийде загострення цензури в усіх ділянках культури в СССР. Під час нарад ЦК виступали голова Інституту марксизму-ленінізму Пьотр Федосєєв, секретар Спілки совєтських письменників Георгій Марков, міністер культури Єкаделіна Фурцева, головний редактор „Правди" Міхаіл Зімянін — і це вказує теж, що проблема інтелектуалів найбільше турбує комуністичну верхівку. Всі названі напевне йшли по лінії промови Брежнєва, що громив всіх опозиціоністів, як ренеґатів і ворогів соціялізму. Справи можливости замирення у В'єтнам не заторкувано.

Чеські комуністи проголосили програму демократичних реформ

Прага. — Проголошено довгождану офіційну програму реформ нового чеського уряду під керівництвом компартії з її новим проводом. Обширний комунікат говорить про регабілітацію несправедливо засуджених і переслідуваних, про нову ролю інтеліґенції, про свободу преси і т. д., але водночас він повний давньої комуністичної пропаґандивної фразеології. Говориться далі про боротьбу проти „імперіялізму", про „американських аґресорів у В'єтнамі", про тісний союз із СССР й усіма іншими комуністичними державами. Про труднощі погодження демократичних реформ із збереженням вірности засадам комунізму та диктатурі компартії говорить дуже викрутний вступ: „Головною річчю є реформа цілої політичної системи, так, щоб вона дозволила динамічному розвиткові соціялістичних взаємин, комбінації широкої демократії з науковим, високоякісним адміністраційним проводом, скріпленням соціяльного ладу; стабілізацією соціялістичних взаємин і збереженням соціяльної дисципліни". Професор права чеського університету Іван Світак дуже песимістично висловився про практичну вартість заповіджених реформ. „Давній сталінський апарат залишився непорушний і коли ми не знищимо його, то він знищить нас" — заявив він.

● **Чеська державна пресова аґенція** подала зміст одногодинної промови недавнього генерального секретаря партії, пізнішого президента Антоніна Новотного, яку він виголосив на засіданні Центрального Комітету партії, — в 17-ох рядках. Кажеться там тільки, що Новотни „признав помилки партії у 50-их рр. і промовляв у самокритичному тоні".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

НА ШЛЯХУ ДО САМОЛІКВІДАЦІЇ

На річних загальних зборах Академії Наук УССР президент Академії Б. Патон розповів про значні досягнення науковців у ділянці кібернетики, фізики, вивчення опору матеріялів і т. д. — все, що потрібне для якнайбільшої експлуатації людей і землі. У довгому повідомленні про звіт згадано тільки в трьох рядках про працю науковців у ділянці, загально кажучи, українознавства. Дослівно це звучить так: „Значних досягнень у своїх галузях наук добилися історики, філософи, правознавці, літературознавці та філологи". „Радянська Україна" з 29 березня, повідомляючи про звіт, навіть для форми не згадала про українську культуру. АН УССР перетворюють в науково-технічну базу, яка свою працю може добре провадити й поза Україною.

„ПОСТІЙНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО УССР В МОСКВІ"

У кількох програмах московського радіо українською мовою „для співвітчизників за кордоном", що передає нібито з Києва, але через Московську радіовисильню, цього року згадувалось вперше про „постійне представництво УССР в Москві". Тижневик „Християнський Голос" із Мюнхену, в числі з 25 лютого ц. р. наводив точну цитату з однієї з таких передач: „Сьогодні в центральному будинку журналістів відбулась пресконференція..., організована постійним представництвом Української ССР в Москві"... Більше, як дотепер, жодних вісток про таке постійне представництво не було, і не відомо, при кому і для чого воно там перебуває.

Признано нагороди найкращим акторам

Лос Анджелес. — Академія фільмового мистецтва й науки перевела в минулу середу 10 квітня щорічну традиційну церемонію у Голлівуді з проголошенням найвищої нагороди в постаті фігурки „Оскара" за найкращу гру, як також нагороди за найкращий фільм, фотографію, звук, режисерію, пісню, візуальні ефекти і т.п. За найкращу артистку в минулому році визнано Кетрін Гепбирн, яка вже дістала була раз „Оскара" в 1933 р. Тепер признано їй цю нагороду за її гру мами білої дівчини, що закохалась в мурині - лікареві й рішена вийти за нього заміж, у фільмі „Подумай, хто прийде на обід". За найкращого актора визнано Род Штайґера й дано йому „Оскара" за його гру у фільмі „Серед нічної спеки" — за ролю шерифа у розгадуванні загадкового вбивства разом із муринським старшиною поліції. Вечір відкрив президент Академії, славетний артист Ґреґорі Пек, а майстром церемонії був знову Боб Говп. Присявними були к. 5.000 осіб із мистецького світу.

УККА ВИДАВ ПОНАД 15 000 ПАМФЛЕТІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Ню Йорк. — У зв'язку з рішенням Екзекутиви УККА провести у неділю 28 квітня в цілі йкраїні і зокрема у Вашинґтоні біля пам'ятника Т. Шевченкові масові маніфестації з нагоди Року Людських Прав, з Канцелярії УККА інформують, що вже розсилаються до всіх Відділів і Представництв УККА 12-сторінкові англомовні памфлети про стан поневолення і безправ'я в окупованій Україні. Летючки видано накладом в понад 15 000 примірників. Їх будуть роздавати американцям на демонстрації у Вашинґтоні, та в інших містах, де українці провадитимуть, згідно з закликом Президії Секретаріяту СКВУ, віча маніфестаційні 28 квітня, в „День солідарности з українським народом.

У ПІДГОТОВІ ДО ДНЯ СОЛІДАРНОСТИ З УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ЇДУТЬ ДО ТЕГЕРАНУ

Ню Йорк. — З УККА довідуємось, що на Міжнародну Конференцію Прав Людини в Тегерані, Іран, від'їдять українські представники. Так, від Секретаріяту СКВУ до Тегерану відлітає ред. М. Сосновський, як акредитований кореспондент у складі канадійської делеґації. Із ЗСА, з Дітройту до Тегерану має відлетіти д-р Л. Квітковський, як правний дорадник з рамени ОДВУ. З Мюнхену повідомляють, що в Тегерані на Міжнародній Конференції Людських Прав буде представник АБН. Сподівано, від СКВУ прибудуть до Тегерану й ін. делеґати.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖЕТОН У РІК ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Ню Йорк. — В „День солідарности з українським народом" на всіх маніфестаційних вічах у місцевих українських громадах і на великій маніфестації у Вашинґтоні будуть розповсюджуватись однодолярові жетони, видані УККА з нагоди проголошення ОН Року Людських Прав. Жетони призначені як пам'яткова річ з 1968 р. і як засіб покрити особливі видатки у зв'язку з акцією друку та розсилання відповідних матеріялів та проведення протестаційних демонстрацій. В основу жетону з написом англійською мовою „Рік Людських Прав" покладено символ-знак ОН, у вигляді піввінка та символічного полум'я свободи. Цей знак ОН поміщений на виразній мапі поневоленої України, як це запроєктував д-р Євген Котик з Джерзі Ситі, відомий знавець пропам'ят них значків.

ПРЕЗИДІЯ КУК ДОРУЧИЛА ВІДЗНАЧИТИ ДЕНЬ 28 КВІТНЯ У ВСІХ ГРОМАДАХ

Торонто. — Йдучи за закликом Президії СКВУ, Комітет Українців Канади доручив своїм відділам і складовим товариствам та організаціям відповідно відзначити „День солідарности з Українським народом", влаштувати по містах більших поселень українців у неділю 28 квітня Богослуження в інтенції українського народу, провести маніфестації для внесення протесту проти сваволі Москви в окупованій Україні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вигляди на мир

Америка і ввесь світ уже так втомилися В'єтнамською війною, що всі зідхнули з великою полегшею, коли почули про згоду північнов'єтнамського уряду на безпосередні розмови з ЗСА. Постав загальний настрій оптимізму, який — як уже згадувалося на цьому місці — найбільш яскраво проявився звишкою акцій на міжнародних біржах. Але було б великою помилкою ставитися до проблеми замирення у В'єтнамі з надмірними надіями, себто вірити, що мир гарантований і недалекий.

Поперше, початкові американсько - комуністичні розмови стосуватимуться тільки бомбардування літаками Північного В'єтнаму та „всіх інших воєнних актів", що їх Америка повинна припинити — це як передумову мирових переговорів ставить Північний В'єтнам. Від інтерпретації цієї вимоги залежить, чи взагалі можна буде приступити до розмов про загальне перемир'я. Якщо Північний В'єтнам і південнов'єтнамський В'єтконг стоятимуть далі на становищі, що вони „мають право" чи навіть „обов'язок" продовжувати „визвольну війну", то, очевидно, про перемир'я не може бути мови, війна буде продовжуватись, і психологічні передумови для мирової конференції будуть препогані. В найкращому випадку, при поступливості комуністів, можна — як твердять фахівці з „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорту" — осягнути перемир'я в листопаді ц. р.

Річ у тім, що комуністи хочуть виждати до президентських виборів в Америці, сподіваючись, що коли, наприклад, новим президентом стане Роберт Кеннеді чи Юджин МекКарті, то вони — за їх переконанням — матимуть легше завдання, бо ті кандидати заявились вже давно за безпосередні переговори з т. зв. Фронтом Національного Визволення та за відсунення від впливу теперішніх південнов'єтнамських лідерів і створення в Південному В'єтнамі уряду з участю комуністів. Покищо Північний В'єтнам не подав ніяких познак, що він готов виректися своєї цілі — скомунізування Південного В'єтнаму, безпосередньо, або через короткий період „коаліційного" уряду. Коли в'єтнамські комуністи і деякі американські політики не рахуються з вільним Південним В'єтнамом, як чинником у вирішуванні ходу й висліду мирової конференції, то вони можуть помилитися. У найкращому випадку можна рахувати на мир — за рік, а то й пізніше...

Правда життя

„Правда життя по боці марксизму. Марксизм і надалі буде здобувати перемоги, наближаючи час повного торжества комунізму на нашій плянеті"... Такою обіцянкою скомунізувати світ закінчуються „Тези до 150-ліття народження Карла Маркса", надруковані в московських „Известиях" з 7-го квітня.

Імперіялістична Росія, зручно використавши 50 років тому деякі ідеї К. Маркса, продовжує й далі на них спекулювати, щоб виправдати „ідею комунізму" поневолення народів в СССР, поневолення країн - сателітів і віддавна пляноване підбиття світу, коли Росія була б „всєму міру ґалава". К. Маркс, 150-річчя з дня народження якого припадає 5 травня, помилявся у своєму вченні в самій основі, твердячи, що працюючі зможуть краще жити тільки після того, як шляхом революції, себто вбивств, підпалів і насильства дійдуть до влади. Багато країн вільного світу, зокрема Америка, показали, що власне без кровопролиття трудящі можуть дійти до найвищого рівня життя. Зате там, де відбулись комуністичні революції, народи й нині не мають досить ні економічних благ, ані головного — свободи. Трудящі в СССР стали об'єктом визиску збоку найбільшого капіталіста світу — держави, владу в якій тримає кліка комуністичних диктаторів. К. Маркс, якого Москва проголошує нібито „прапором трудящих", помилявся в своїх пророкуваннях навіть відносно самої Російської імперії. Він твердив, що пролетарські революції відбудуться передусім у капіталістичних країнах з високорозвиненою промисловістю, а у відсталій аграрній Росії треба буде ще століттями чекати на революцію. Тим часом, такі країни, як Англія, Франція, Німеччина та ін., не пішли шляхом революцій, а революція вибухнула саме в Росії. Однак, „марксисти" узурпували те повстання народних мас проти царизму - імперіялізму, виступ поневолених народів проти свого поневолювача. Помилився К. Маркс і відносно диктатури пролетаріяту, бо насправді пролетаріят в СССР став об'єктом безоглядної експлуатації, а носієм диктатури стала партійна, шовіністично настроєна, московська група „вождів".

Правда життя лежить не по боці марксизму, бо те вчення — утопічне, як показало саме життя, зокрема життя в СССР. У марксизм там ніхто не вірить.

Богдан Галайчук

КРОВ НА ВУЛИЦЯХ РІО ДЕ ЖАНЕЙРО

Буенос Айрес. — В другій половині січня, йдучи зі свого готелю до автобусової зупинки, я побачив групу хлопців та дівчат, що стояли з якимись афішами. На мій запит вони пояснили, що збирають підписи під петицією за збільшення лябораторій та просекторів у федеральному університеті, а то вони настільки тісні, що вміщується в них лише мала частина кандидатів, які успішно склали вступний іспит. Чи я підписав би ту петицію? Я відповів, що я чужинець, і тому Жаніо Квадрос закваліфікував би мій підпис як брутальну чужинецьку інтервенцію у бразилійські внутрішні справи. Ми пожартували і попрощалися.

Ця болюча справа була мені відома ще з Куритиби, де подібна ситуація існує в обох університетах, стейтовому та католицькому. На ній між іншим поважно терплять українці, чи пак бразилійці українського походження. З о к р е м а, коли йдеться про медичний або інженерний факультети, легше верблюдові... Та цікаво, що ті факультети повні японців, відомих як дукисрібляники. Виходило б, що „нумерус клявзус" зобов'язує лише до певного економічного рівня, тобто що у бразилійських університетах панує соціяльна несправедливість.

Мені було це цікаве, бо таке явище невідоме, наприклад, в аргентинських університетах. Коли тутешні студенти маніфестували, то хіба для протесту проти „імперіялістичних інтервенцій" в Домініканській республіці чи у В'єтнамі. Подібне можна було сказати про університети, що були тереном найгострішої агітації, інспірованої комуністами, як у Каракасі, Боготі, Монтевідео. Зокрема цей останній служив як зорганізована група тиску, що вимагала від уряду толерантної політики супроти Куби. Очевидно, також бразилійське студентство йшло, до революції 1964 року, на подібні вискоки, інспіровані комуністами; але треба признати, що у бразилійському випадку „антиімперіялізм" к у бинської продукції не був єдиним поштовхом до студентської агітації, що студенти мають там теж інші, зовсім оправдані, причини для невдоволення.

Драматичні події останніх днів мали також соціяльне підложжя: закінчення будови харчівні для незаможних студентів, що йшла надто повільно. Очевидно, комуністи вміють використати для своїх цілей всяку агітацію, які не були б її мотиви. Наприклад, у 1958 році вони опанували в Буенос Айресі демонстрації проти резиґнації держави з університетського монополю.

Під час муринських заворушень в американських містах одна американська журналістка студіювала питання, як запобігають подібним подіям в інших краях. Вона відвідала, зокрема, Буенос Айрес, після чого опублікувала в двох американських щоденниках інтерв'ю з арґентинським старшиною т. зв. поліційної піхоти.

Соціяльна п с и х ологія стверджує, — пояснив цей старшина, — що юрба шаліє на вид крови і що її дуже легко солідаризувати з жертвою. Тому поліція стоїть між Сциллою та Харибдою: з одного боку не може допустити до того, щоб демонстранти опанували вулицю, а з другого — не може допустити до проливу крови. Арґентинська поліційна піхота має добрий виряд та слізні гази, але цього замало: звичайною поліційною палкою можна розбити голову, кров із незначної рани може розлютити юрбу. Щоб того уникнути, треба стосувати відповідну тактику, яка вимагає дуже дбайливого вишколу кожного поліційного піхотинця. Великий Буенос Айрес має майже вісім мільйонів населення, у тому числі масу перонівського робітництва та інструментованого комуністами студентства. Було тут безліч демонстрацій і пероністичних, і керованих комуністами, але кожну з них здавлено безболісно, і ніколи не було жертв. Лише під час студентських демонстрацій наприкінці 1966 р. згинув у Кордові один студент, що дало привід до дальших заворушень. Згинув він з рук кордовської провінційної поліції, і після тої сумної події вислано туди з Буенос Айресу поліційну піхоту.

Старшина висловив скептицизм відносно доцільности мобілізації мишиґенської національної ґвардії: небезпечно, мовляв, висилати проти юрби людей з виключно військовим вишколом.

Читаючи це інтерв'ю, пригадував я собі, з часу побуту в Каракасі в 1962 році, скільки зусиль докладали венесуельські комуністи, щоб „здобути" першого мученика, вбитого поліцією, і опісля щоб збирати лаврові вінки під час похорону тієї першої жертви. Пригадав інтерв'ю на початку листопада минулого року коли, як гість берлінського Вільного Університету, я познайомився з прикрою ситуацією, яка там панує. Ліво настроєні студенти видвигали абсурдне домагання перетворити його в „дискусійний університет", бо, мовляв, його засновано з політичних міркувань, як протиставлення Берлінському університетові в Східньому Берліні. Ситуація зрозуміла в Монтевідео чи в Боготі, але дивна біля берлінського муру. Витворилася вона несподівано, коли під час відвідин перського шаха поліція, розганяючи демонстрантів, вбила одного студента. Комуністам вистачило одної жертви, щоб довести ситуацію до температури, при якій можна було видвигнути дискусійно - університетський нонсенс.

Нічого доброго не віщують останні бразилійські події. Перш за все, беручи до уваги кількість жертв: 29 березня згинули в Ріо 3 особи — два студенти й один робітник, а 1 жовтня четверта, важко ранена у шпиталі в Гоянї. Тобто навіть, коли, крий Господи, не помруть інші ранені та коли не буде дальших сутичок, кількість жертв поважна. До того ж, як виходить, два перші студенти згинули у кімнаті під час віча, тобто ледве чи поліцисти вживали зброї у власній обороні. Поліція, як виглядає, втратила панування над нервами: побила опозиційних послів і, що гірше, вдерлася до катедри в Гояні, переслідуючи маніфестантів.

Мені не відомо, як вишколена бразилійська поліція для поборювання демонстрацій; у січні бачив я на вулицях бразилійських міст, зокрема Куритиби, велику кількість військових поліцистів.

Прикро, що, мабуть, пощастило розпутати демонстраційну лявіну: на мітинґу в домівці, де згинули два студенти, було 700 учасників, на похоронах — 20.000. Така демонстрація — це перша одверта протиурядова демонстрація від часу революції 1964 року. А прологом до тієї революції була могутня католицька маніфестація в Сан Павльо проти Гулярта і комуністів, що крилися за його спиною.

Як повідомив військовий міністер Авреліо Ліра Таварес, комуністи поспішно капіталізують той психічний стан, пляннуючи дальші демонстрації. Президент Артур да Коста і Сільва виголосив 2 квітня заяву, в якій з'ясував драматичну дилему, що перед нею стала Бразилія: „Або збережемо справжню демократію, згідно з Конституцією, яка, зрештою, може мати недоліки, або матимемо режим твердої руки, якого зовсім не бажаємо".

Називати теперішній бразилійський режим „правдивою" демократією це, на нашу думку, евфемізм. Ми далі вважаємо, що та „неправдива" демократія — чи пак тоже - демократія — краща від військової диктатури, бо при „твердій руці" завжди існує спокуса насильства, яка може, шляхом реакції, довести до противнасильства і відкрити рожеві перспективи перед комуністами. Але розмірно м'який теперішній бразилійський режим заснований не на надто певній базі. У бразилійських політичних колах висловлювано побоювання, що військовикам врешті урветься терпець супроти агресивности деяких опозиційних діячів, зокрема ж Лясерди, і під їхнім тиском президент мусітиме рішитися на репресії. Поважні військові кола невдоволені, що з приходом теперішнього президента почалася небезпечна лібералізація. Навпаки, інше проурядове крило вимагає повного повороту до легальности, включно з амнестією 600 громадян, яким Кастельо Бранко відібрав політичні права, так, щоб вони могли виступати у виборах 1970 року.

Мої бразилійські співрозмовці розраховували на те, що час гоїть рани, що згодом ці обидва крила дійдуть до спільної мови і врешті - решт можна буде покінчити з обмеженнями переходового режиму і вернутися до повної демократії. Можна побоюватися, чи теперішня криза не припинить того процесу.

Теодозія Савицька

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ПІД ВПЛИВОМ ДВОХ КУЛЬТУР

Прірва між ґенераціями, асиміляція і відчуження української молоді — це факти, про які всі знають, яких всі жахаються, але мало робиться для того, щоб цей стан змінити. Постає питання: чому українська молодь так скоро асимілюється, чому частинно відходить від своєї спільноти? Чому частина молоді дає провадити себе батькам ортодоксально, а частина ставить цьому спротив?

Щоб відповісти на ці питання, доводиться поділити українську молодь на три групи: 1. діти сильно домінуючих батьків; 2. діти — сильні індивідуальності — домінуючих або не домінуючих батьків; 3. діти батьків, зовсім індиферентних до українського виховання своїх дітей.

Перша й друга групи молоді виховуються в українському дусі, при збереженні батьками всіх можливих засобів українських впливів. Інтенції батьків дітей обох цих груп ідентичні: виховати своїх дітей на добрих українців. Але наслідки бувають неоднакові.

Діти, що належать до першої групи, залишаються під проводом батьків і творять консервативну групу. Психологи доводять, що батьки, які сильно домінують над дитиною, спиняють розвиток індивідуальности, вона стає пасивною, її ініціятива і творчі прикмети не розвиваються. Очевидно, що це не відноситься до всієї молоді тієї групи.

До другої групи належать діти з сильною індивідуальністю. Вони, не зважаючи на інтенції і зусилля батьків, ставлять спротив, який виявляється в одвертому запечуванні примусових, консервативних батьківських заходів.

Треба зазначити, що українська духовість обох перших груп однаково сильна, а різниця між ними лише у зовнішньому вияві й підході до українства.

Третя група — це молодь, якій батьки зовсім не стараються защепити українства, і вона, залежно від ставлення до неї молоді обох перших груп, може бути втрачена або притягнена до української спільноти, бо її духовий зв'язок з українством не урвався.

Дуже важливу ролю в ставленні до українства нашої молодої ґенерації відіграють складні психологічні мотиви. Вони під впливом зовнішніх чинників розвивають прикмети характеру і світосприймання. Вони, посилювані емоціями, дають поштовх для осягнення певних цілей.

Треба взяти до уваги, що увесь процес формування людини полягає в засвоєнні нею того, що вона бачить у первовзорі. Таким первовзором для малої дитини є батьки, пізніше вчителі, історичні й літературні герої, „герої оточення". Чому українські діти не завжди ідентифікують - утотожнюють себе з батьками або іншими членами української спільноти? Не буде помилкою твердити, що тут відіграє вирішальну ролю конфлікт двох світосприймань, бо коли українська дитина іде в американську школу, тоді відкривається перед нею інший світ, і вона порівнює той і другий — і робить висновки. Зайво тут перечисляти недомагання української еміґраційної спільноти, які гальмують в українській дитині розвиток національної гордости, відчужують її від українства.

Тому молодь ставить під сумнів доцільність автократичних домагань батьків думати їхніми категоріями і дивитися на українство їхніми очима. Батьки ж, зустрівшися віч - на віч з новим світом, не оцінили належно небезпеки асиміляційної проблеми і не мали досить гнучкости, щоб змінити підхід для формування світогляду української дитини, що виростає в американському оточенні. Батьки пішли старою дорогою, що зформувалася в ріднім краю і продовжується на еміґрації. В результаті молодь не може зрозуміти батьків, а батьки не можуть зрозуміти молоді.

У нормальних відносинах цей процес впливів іде прийнятим порядком і дає стійку орієнтацію на систему вартостей даної спільноти. Коли, одначе, постає прірва в тім ланцюговім взаємовідношенні впливів, коли виникає конфлікт між впливом родини й впливом оточення, то колізія вартостей тих формативних чинників дає переваґу сильнішій стороні.

У випадку українського молодого покоління, яке відчужується, двобій виграє американське оточення, бо українська спільнота сама дає йому зброю в руки. Цей факт треба пояснити типовою для українського народу орієнтацією на минувшину й неспромогою достосувати свої дії до вимог часу.

Українська молодь розгублюється, бо, з одного боку, перебуває під сильним тиском американського оточення, а з другого — під сильним тиском українського оточення. Як твердять психологи, такого роду розгублення (фрастрейшен) викликає аґресію, яка в цьому випадку виявляється в спротиві дітей іти вказуваною батьками дорогою. Цим саме пояснюється неохота молоді до української школи і української книжки, брак зацікавлення українськими справами, а в загальному — відчуження від українства. Усім відомо, що такі прояви не обмежуються одиницями чи окремими місцевостями, а охоплюють широкий загал. Навіть у найбільших скупченнях українського поселення асиміляційний процес іде дуже скорим кроком.

Щодо української студіюючої молоді, то вона, виховуючись в американських школах, засвоює ментальність, зформульовану панівними течіями й ідеалами, які розвинулися під впливом шаленого розвитку технології. Американські науковці в ділянці соціо - психологічних наук старалися схарактеризувати загальні прикмети члена американської культурної спільноти. Науковий світ прийняв, як найбільш вірну, характеристику Робіна Вілліямса (1951). За його твердженням, ідеалом пересічного члена американської культурної спільноти є: 1) досягнення мети й успіху, 2) активність і праця, 3) увага на комфорт в щоденному житті, 4) гуманність, 5) віра в поступ, 6) віра в демократію, 7) віра у вартість і гідність одиниці, 8) віра в науку й світську раціональність.

За характеристикою Вілліямса, пересічний член американської культурної спільноти прямує до успіху, задержуючи мораль, гуманність, ефективність, продуктивність. Очевидно, від цього є багато відхилень з огляду на етнічну різнородність і молодий вік американської нації.

Такі погляди засвоює українська молодь в Америці, а вони не завжди згідні з батьківськими. Батьки виросли в старій культурі, яку характеризує віра в усталений лад, закорінена опозиція до змін і спротив новим ідеям, які вимагають радикальної зміни способу життя.

Не можна дивуватися батькам, що вони вірні давнім засадам, але й не можна осуджувати молодого покоління за те, що воно не може жити минувшиною. Тож відповідальність за прірву між ґенераціями частинно мусить взяти на себе і старше покоління, особливо, коли воно знає по собі, яким могутнім є вплив оточення, бо й старші асимілюються (соціологічний термін в цьому випадку — „акультурація").

Чи не виявом „акультурації" - асиміляції є прийняття звичаїв, манер і інших прикмет оточення старшим поколінням? Починаючи від зміни календаря (не молодь його змінила), зміни імен і прізвищ, погоні за доляром — ідучи через мешканевий комфорт до презентації дебютанток і до загальноприйнятої системи „коперток" — через цілий ряд інших прийнятих старшими американських звичаїв — кінчаючи на уродинових свічечках, ніхто не може заперечити, що вплив оточення є дуже сильний і на дорослих. Але хто не має вирозуміння для себе! Однак, розуміти дитину чи молоду людину — це інша справа, куди тяжча, бо вимагає застанови й об'єктивізму.

(Закінчення на стор. 5-ій)

ВІДБУДЕТЬСЯ УКРАЇНСЬКА ПРОЩА ДО ЛЮРДУ

Париж. — З канцелярії Екзархії повідомляють, що цього літа відбудеться українська проща до чудодійної місцевости Люрд. Українці, які бажають взяти участь, зголосяться у своїх душпастирів у Франції й ін. країнах. Від'їзд з Парижу передбачений на 1 серпня, а проща триватиме до 6 серпня, прочани повернуться до Парижу 7 серпня вранці.

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина III

ПЕТРУША

(14)

— Не можна ж цілий вік парубкувати. Уже помалу і підстаркуватий стаєш, а жінки досі не маєш. Ось Лідя, яка достойна дівчина, чом би тобі з нею не одружитися?

Таких розмов то вже Петруша не любив. Зараз тікав. Наталя казала: — Лишіть, бабусю, про те, він ганьбиться, коли таке говорите.

— От тобі маєш! Чого ж би він мав ганьбитись? Хіба він який бідолаха чи каліка? Та кожна дівчина радо за нього піде.

Так воно час від часу мовилося, але нічого з того не виходило. Різні сусідки, дехто з дальшої рідні уживали всяких способів, щоб одружити хлопця, бо то сам Бог приказав, щоб люди жили в парі. Але „од вінця, як од оков", тікав Петруша.

Часами їздив Петруша на Дністер купатися та тішитися південною природою. А одного літа вирахував з бабусею, що це власне наближається 40-ліття з дня смерти його батька, пан-отця Василя, пам'ять якого він глибоко шанував. З приводу цієї річниці вирішив він відвідати батькову могилу, упорядкувати її, поставити пам'ятник та справити за старим звичаєм достойний парастас.

Парастас у Десерівці

Від Кам'янця до Досерівки було далеко, треба було переїхати навскіс майже ціле Поділля. Подорож цю в тій добі можна було частинно відбути залізницею. Але Петруші хотілося поїхати кіньми, так, як то робилося в старі часи. Хотілося при тому ближче придивитися до рідного Поділля, яке він так любив.

Думав, що бабуся поїде з ним, але вона рішуче відмовилась:

— Не сила моя у такий далекий світ їхати. Що було, те минуло і не повернеться ніколи. Життя назад не повертає, а все біжить наперед, і людина мусить іти все вперед, а не шукати минулого та не завдавати собі зайвого жалю.

Щоб не пускати Петрушу в дорогу з чужою, незнайомою людиною, запросила бабуся порядного господаря з приходства, що мав добрі коні і вмів собі дати раду у всяких обставинах, а при тому був веселий, балакучий.

Готуючись до подорожі, викотили з стайні старий-престарий жовтий шарабан, що вже більше як 20 років відпочивав собі, бо приміські парафії не провадили великого господарства, не держали коней, а коли треба було їхати, то наймали візника.

Шарабан був гарний, солідний. Вимили його чисто, напакували повно всяких харчів та одягу на випадок непогоди, і погожого, рожевого літнього ранку пустився Петруша в подорож минулого...

Рутковський, так звався фурман, знав добре подільські шляхи. Він мав добре господарство, але головним джерелом його заробітків були коні. Він возив і панів, і купців, і жидів, кому куди було треба. Любив подорожувати та обертатися між людьми, а при тому пізнавати, що, як і для чого діється в світі Божому.

Ідучи від села до села, спинялися перепочити найбільше на парафіях.

Хто їздив колинебудь по Україні, той напевно знає, як радо в більшості парафій зустрічали гостей, знайомих чи незнайомих, все одно раділи, що в сільській самоті з'являлася свіжа людина, яка оповідала всякі новини з далекого життя. А коли це ще був молодий чоловік, веселий і балакучий, то господарі не знали, чим його найліпше погостити. А коли вже довідались, що це кавалір, а на парафії були дівчата, тоді починалась така гостина, що трудно було звідти виїхати. Випускали тільки тоді, коли гість обіцяв, що, повертаючись, знову заїде.

Рутковський на кухнях діставав найліпші куски і широко оповідав, який то його панич добрий та вчений, яку гарну посаду має. А цікаві господині все розпитували: і хто, і звідки, і які батьки, і так котрась із паніматок п р и г а дувала собі спільних родичів чи принаймні приятелів, бож на Поділлі більшість попівських родин була споріднена. Тоді вже гостя не випускали скоро, а годували так, як би то був Великдень. І розказували привітні хазяї про дальшу дорогу і радили, де ліпше у кого на ніч спинитися. То все Рутковського цікавило, бо він також свій інтерес розумів.

Так собі весело подорожували наші мандрівники, аж дісталися до рідної Десерівки.

Парафія там була вже давно зрушена. Не було ані де спинитися. Виступив Петруша з шарабана, сказав Рутковському, щоб заїхав десь на селі, а сам пішов до церкви.

Стоїть старенька церквиця, тільки ніби якась маленька стала, ніби в землю вросла. Дерева навколо порозросталися, так що за ними та церквиця зовсім заховалась. Нічого не може розпізнати Петруша навколо. А де ж той дім, що вони жили? Ходить, ходить, знайшов якусь розвалену стіну, але не може пізнати ані з якого покою та стіна. Всюди бур'яни, кропива. А де ж садок? Від садка нема й сліду. А коло церкви не видно жадної могили там, де бабуся казала. Пустка, жахлива пустка. І людей ніде не видно. Село трохи оподаль. Не хоче Петруша нікого ні про що питати. Ходить, шукає бодай якого сліду. Пригадує, що від церкви була стежка до ґанку. Але ґанку нема.

Такий смуток, такий жаль, така пустка охопила душу... Ні, він не знайде тут уже нічого. Ці бур'яни, кропива, чортополох збуяли так, що не можна вже пізнати нічого, ані з якого боку стояв дім. А ця стіна? Чи це від дому, чи від стайні? А як боляче ця кропива жалить, ніби гнівається, що він сюди зайшов!

Хоч би заросло все те травою, кущами, а то щось вороже є в тій дикій пустці. Видерся Петруша з того поросту та й вийшов на вільніше місце. Ноги під ним тремтіли, попечені кропивою руки палили. Сів на якийсь горбочок та й дивиться навколо. І раптом побачив збоку стару, похилену яблуньку, а яблучка на ній червоні, червоні... Вмить зникло все, і він ніби провалився в прірву часу, і з тої прірви встав перед ним, як живий образ:

Ось пліт, їхній пліт від десерівського садочка, а за тим плотом ця яблунька з червоними яблучками, така принадна, а яблучка на ній такі гарні! Ось він, малий хлопчик, виліз на той пліт та й рве ті яблучка, солодкі, пресолодкі...

А ось мама, зовсім молода і гарна, але страшно сердита.

— Ах ти поганець, як смієш чужі яблука рвати, чи ти злодієм хочеш бути та на нас усіх ганьбу нанести?!

Сильна рука стягнула збиточного хлопця з плоту та й напляцкала щедро, всі яблучка наказала зібрати і віднести геть назад за той чужий пліт...

Мій Боже, як же то боляче!... І так, як сидів бідний Петруша, так і заплакав разом з тим малим хлоп'ятком. Довго там сидів, і довго плакали разом ті два Петруші. Нитки часу переплутались, так само, як біль та жаль минулого і сучасного...

(Далі буде)

НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТИ ЗУАДК

(Із нарад Екзекутиви ЗУАДК у Філядельфії 23-го березня)

ЗУАДКомітет на СКВУ

У Першім Світовім Конгресі Вільних Українців (СКВУ) брала активну участь делегація ЗУАДК під проводом його президента д-ра Володимира Галана і пані К. Целешок, Ще в підготовчій стадії СКВУ представництво ЗУАДКомітету брало активну участь у всіх підготовних працях.

На самім Конгресі СКВУ президент ЗУАДК очолював спеціяльну конгресову Комісію для харитативно - суспільних справ, а також він складав пленумові Конгресу звіт із праці цієї Комісії і її резолюцій для одобрення пленумом. Все те дало можливість зібраним делегатам з усіх вільних країн ближче познайомитись з працею ЗУАДК. Зокрема церковні і світські достойники — почесні гості Конгресу з признанням поставились до завдань ЗУАДК і висловлювалися з похвалами про його великі заслуги за час його кількадесятлітньої діяльности в користь потребуючих братів і сестер у різних країнах світу, де ЗУАДК має повне правне урядове визнання.

Висловом того глибшого зрозуміння для завдань ЗУАДК і ваги його утримання в майбутності є листовні і усні признання всіх Єрархів, президента УНР в екзилі і голов усіх національних політичних середовищ. Цей великий успіх ЗУАДК за останній час був предметом звіту президента ЗУАДК і дискусії членів Екзекутиви на нараді 23-го березня. Всі висловили надію, що коли тепер Єрархи ствердили, що ЗУАДК повинен бути за всяку ціну збережений, бо має для своєї діяльности міжнародне визнання 17 державних урядів і Високого Комісара ОН, то також найширші кола організованої громади всіх вільних країн видатніше підтримають тепер матеріяльно ЗУАДК для ще успішнішого виконаня його завдань.

Теперішні зв'язки ЗУАДК з окремими країнами

Президент ЗУАДК звітував також про контакти з українськими громадами в Бразилії й Аргентині, які він відвідав і особисто нав'язав тісніші контакти при нагоді своєї участи в міжнароднім з'їзді кредитових установ. Разом з цим виринув плян, щоб при нагоді його поїздки до Лондону він відвідав і перевірив працю Европейського Представництва в Мюнхені і там також відбув ширші наради з тамошніми суспільними організаціями. Ця поїздка має відбутися на початку червня ц.р. Екзекутива у висліді дискусії дала признання д-рові В. Галанові за його працю в користь ЗУАДК у згаданих південно-американських країнах і схвалила плян відвідин Европейського Представництва ЗУАДК. Екзекутива також висловила свою вдячність Українській Щадниці у Філядельфії (Ukrainian Savings and Loan Association) за фінансування цієї поїздки, яка крім своєї міжнародної праці на господарському відтинку дала можливість представникові ЗУАДК вести працю на допомоговому полі.

Ювілейна книжка про працю ЗУАДК

Заплянована вже раніше книжка про дотеперішню діяльність ЗУАДК вже готова до друку. Вона повинна вийти з друкарні перед Загальними Зборами ЗУАДК, які мають відбутися восени ц.р. В ній міститимуться фотографії всіх добродіїв ЗУАДК і численні історичні світлини.

Загальні Збори ЗУАДК

У зв'язку з близькими Загальними Зборами ЗУАДК, які мають відбутися 21-го і 22-го вересня ц.р., Екзекутива рішила виготовити спеціяльну почесну грамоту для добродіїв ЗУАДК, яка буде вручена врочисто на ювілейнім бенкеті при нагоді цих Зборів.

Усі запити зв'язані з діяльністю ЗУАДК та з Загальними Зборами, як рівнож членські вкладки чи пожертви з нагоди Великодніх Свят чи інші просимо слати на адресу:

United Ukrainian American
Relief Committee
5020 Old York Road
Philadelphia, Pa. 19141
Tel.: GL 5-3774

Фінансовий звіт вказує, що цьогорічна коляда на допомогу потребуючим через ЗУАДК принесла невеликий успіх, бо ниже 5,000 дол. Сподіватися треба, що нестачу доповнить збірка на писанку для ЗУАДК в часі Великодних Свят.

Суспільна акція на терені Філядельфії

Екзекутива підтвердила статут Суспільної Служби на терені Філядельфії, в яку входять усі установи, що ведуть харитативну діяльність на чолі з Відділом УККА і Союзом Українок та Самопоміччю. Статут є включений у рямки ЗУАДК. Тимчасовою Управою керує як директорка пані Олена Лотоцька. На основі статуту Загальні Збори виберуть постійну Управу.

Екзекутива ЗУАДК

Картерет, Н. Дж.

ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ „В ОБОРОНІ НЕСКОРЕНИХ"

Тут в неділю, 31-го березня в церковній залі відбулось з рамени Організації Українського Визвольного Фронту політичне віче „В обороні нескорених". Вічем проводила президія в складі: інж. Омелян Граб, п. Іван Рачинський, інж. Володимир Янів і п. Мирон Гидзік. За призидіяльним столом сиділи також місцевий парох о. д-р монс. Віктор Поспішил, голова 9-го Відділу ООЧСУ п. Василь Матлаґа і представник Головної Управи ООЧСУ ред. Володимир Левенець.

Ред. В. Левенець основно зупинився над актуальною проблемою переслідування культурних діячів в Україні, зацитував маркантніші місця з документів, особливо писань Чорновола, Кандиби і Лукіяненка, вияснюючи також нездорові еміґраційні процеси, зокрема лист 35-х викладачів в американських коледжах до Косиґіна, Брежнєва, Подгорного, Шелеста і інших керівників сьогоднішнього СССР, які являються поневолювачами нашої Батьківщини.

Прелеґента доповнив, заподаючи одержані від осіб, що побували в Україні, конкретні докази про стійкість і духову міць нашого народу — о. д-р В. Поспішил.

В запитах і дискусії взяв участь цілий ряд осіб, які ставили, сповнені турботою за долю нашого народу, питання, як наприклад: чи документи, що продістаються до нас з України, автентичні? Чи не шкодимо ми політичним в'язням, подаючи їм допологу? Як ставиться до процесів в Україні тамошня молодь? і ін. Присутні ставили також питання, які відносились до нашого суспільно-громадського сектора, заторкували справу СКВУ та багато інших справ.

Після вичерпних відповідей, які давав п. В. Левенець, секретар президії відчитав проєкт резолюцій, в яких вимагається звільнення культурних діячів, засуджується Москву за її жорстоку колоніяльну політику в Україні. Резолюції прийнято присутніми одноголосно.

На маргінесі хочеться сказати, що громада в Картереті мала, але на віче однак прибуло дуже поважне число громадян, хоч жіноцтво мало нараду в іншому приміщенні.

Присутній

ЗЛОЖІМ СВОЮ ПИСАНКУ НА ХАРИТАТИВНІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

Зближається Свято Христового Воскресення, свято любови до ближнього. Не забуваймо в ці радісні дні про наших ближніх, які потребують допомоги — поділімся з ними нашою Писанкою.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет поставив собі за завдання допомагати нашим землякам в потребі. Для допомоги нашим землякам в европейських державах вільного світу наш Комітет утримує своє Европейське Представництво. Це Представництво дає правну, моральну та матеріяльну допомогу потребуючим. Своєю довголітньою працею Представництво вповні оправдало своє існування та доказало важливість його. Та для утримання його, як також для реалізації наших плянів допомоги в інших країнах, потрібні фонди. Тільки при активній опівпраці та зрозумінні нашого українського громадянства в ЗСА ці пляни можуть бути успішно переведені. Тому закликаємо все наше Громадянство та наші Организації зложити свою щедру писанку на харитативні цілі ЗУАДКомітету.

При цьому звертаємося також до всіх Організацій, які отримали від нас збіркові листи в різдвяному часі, але на які їм досі не вдалося перевести збірки, зробити це тепер з нагоди Великодніх Свят.

Всі пожертви просимо слати до канцелярії ЗУАДКомітету на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
5020 Old York Road
Philadelphia, Pa. 19141

Всі пожертви на ЗУАДК звільнені від державного прибуткового податку.

З нагоди Свят Воскресення Христового пересилаємо всьому нашому Громадянству наше щире привітання та побажання Веселих Свят.

**Екзекутива і Дирекційна Рада
Злученого Українського Американського
Допомогового Комітету**

Можна одержати запрошення на Міжнародну Конференцію Прав Людини в Тегерані

22-го квітня розпочнеться в Тегерані, Іран, головне відзначення Року Прав Людини, проголошеного ОН — Міжнародна Конференція, яка триватиме до середини травня. На цю конференцію можуть одержати запрошення до участи, в характері спостерігачів, представники організацій, які цікавляться проблемами людських прав. Щоб таке запрошення до участи одержати, треба надіслати інформацію про діяльність даної організації в боротьбі за людські права, англійською мовою, та прізвище кандидата на поїздку в Тегеран на адресу директора Відділу Прав Людини:

Mr. Marc Schreiber, United Nations, New York, N.Y., 10017.

З Президії СКВУ інформують, що всі організації, які займуть в Тегерані становище відносно Загальної Декларації Прав Людини та її порушень в окремих державах, мають по змозі скоро вислати свої матеріяли англійською мовою на адресу:

Mr. Stephen Landau, Human Rights Officer, Division of Human Rights, United Nations, New York, N.Y. 10017

Переслані туди матеріяли будуть передані Президії Міжнародної Комісії Прав Людини в Тегерані. Централя УККА, як і Президія СКВУ, прохають переслати їм для обліку копії надсиланих матеріялів - документів у справі потоптання людських прав в Україні. Коли б виявилось, що зголошуватись на поїздку до Тегерану вже запізно, то й тоді переслані матеріяли про україну зроблять своє.

Український парафіянин в Нюарку обраний на „Володаря" відділу „Лосів"

Нюарк. До найбільш поширених і популярних американських братських організацій належать „Лосі" (Елкс) і тепер „високим володарем" 21-го відділу цих „Лосів" в Нюарку обрано довголітнього члена місцевої української католицької парафії св. Ів. Хрестителя та видатного місцевого американського суспільного діяча Вільяма Г. Бирка. Перед вибором на цей найвищий пост у Відділі, п. Бирк виконував майже всі інші функції, зокрема харитативно-добродійного порядку. Від 32 років він є міським урядовцем, виконуючи функції асистента головного ветеринарного інспектора м'яса. В парафії св. Івана Хрестителя він є членом Українського Народного Союзу в 272-му Відділі.

Вілліям Г. Бирк

Вілліям Г. Бирк

Ще про „загибель Лемківщини"

У „Свободі" з 18 січня 1968 року ч. 11 надруковано статтю п. М. Пискіра під наголовком „Про загибіль Лемківщини".

Та читач бачить, що її автор зовсім відбігає від теми. Цікаво, що п. М. Пискір під згаданим наголовком видвигає справи, чи радше робить висновки „хто більше витривалий на Україні, чи на Закерзонню", про „легші", „сприятливіші" обставини на Закерзонні, як в Україні. Він називає Лемківщину „Закерзонським порогом"?

Я не збираюся тут писати, хто витриваліший з українців, на Україні, чи як п. М. Пискір називає, на „Закерзонні", або де були „легші", чи „сприятливіші" обставини. Про це говорять самі факти, що примусове виселення всього українського населення з Лемківщини й інших українських земель, що знаходяться під Польщею, — стало доказом над усім, яка була причина того виселення. Ми дуже добре знаємо, що гори Карпати є на Лемківщині, але вони є і на Бойківщині і на Гуцульщині. Але тепер для мене воно не цікаве. Для мене цікавіше, що п. М. Пискір називає українські землі, які знаходяться сьогодні під окупацією людової Польщі „Закерзонням", або і „Закерзонським" порогом. Коли Лемківщина є українською землею, то звім її Україною. Коли населення Лемківщини є українське, то звім Лемківщину українським порогом, а не „Закерзонським".

Боротьба українського населення на Лемківщині не була боротьбою за визволення „Закерзоння", а була боротьбою за визволення України зі всіма українськими землями, включно з Лемківщиною, Посянням, Холмщиною і Підляшшям. І тому ті землі, як слід треба називати Україною, бо вони належать українському народові. Україна є Україною там, де є українська земля, не зважаючи, хто на ній сьогодні панує.

В. Майкович

Політична Рада Організацій УНР працює

Під час останнього побуту в ЗСА Президента УНР п. Лівицького та Голови Виконного Органу Національної Ради д-ра А. Фіголя — випрацьовано плян, згідно з яким, в країнах розселення більших груп українських еміґрантів мають бути зорганізовані Політичні Ради.

Згідно з цією постановою відбулися 13 лютого 1968 р. Пленарні Збори Координаційного Комітету Організацій, які стоять на плятформі УНР. На зборах після дискусії рішено перетворитись в Політичну Раду, під назвою Політична Рада Організацій УНР (Координаційний Комітет). Обрано на голову Президії Політичної Ради професора Івана Паливоду, на заступників д-ра Богдана Чебунчака, дир. Івана Шепаровича, полк. Петра Самойлова і Анатоля Камінського, на члена Президії п. Антона Батюка, Президента Українського Робітничого Союзу, на секретаря мґра Юрія Нагорного.

Перші наради поширеної Президії Політичної Ради відбулися 6 березня 1968 в приміщенні Представництва УНР в Ню Йорку в приявності голови Представництва проф. Івана Крамаренка. На порядку нарад були справи організаційні; розмежування компетенцій організацій і установ, які підтримують Державний Центр УНР та справи проєкту статуту Політичних Рад, та намічення діяльности на найближчий час.

Наради, якими проводив голова проф. Паливода, протягнулись до пізнього вечора. Жива дискусія та цікаві дебати послужать як субстрат Президії для дальших дій Політичної Ради.

Р. К.

Торонто, Канада

ДОПОВІДЬ о. Д-РА І. НАГАЄВСЬКОГО

В полудневих годинах в неділю 24 березня заходом відділу Братства Українців Католиків при Святомиколаївській церкві, відбулася цікава й актуальна доповідь на тему „Історичні основи помісности Української Кат. Церкви", яку виголосив о. д-р Ізидор Нагаєвський, парох церкви св. Юрія в Сарнії. Хоч був гарний пополудневий недільний час, все ж таки велика заля рідної школи Святомиколаївської церкви наповнилась публікою, що прийшла вислухати доповіді.

Проведенням спільної молитви всесв. о. д-р Б. Липським розпочато зібрання, яким проводив голова відділу БУК — інж. О. Клюфас. Доповідача представив В. Дідюк, який як родич і односельчанин, знає його з наймолодших років. Всечесніший о. д-р Нагаєвський визначний церковний і громадський діяч, науковець - історик. Історія нашого народу і церкви були досі темами його багатьох праць, виданих окремими томами. Дійсний професор Українського Католицького Університету в Римі, звідки вернувся недавно, виконавши багато організаційних і наукових завдань під проводом Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кардинала Йосифа.

Доповідач подав історичне тло, на якому розвивалася Українська Католицька Церква, та прийшов до висновку, що вона потребує організаційного завершення в Патріярхаті: Оформлена в окремому Патріярхаті Українська Католицька Церква зможе, і мусить зберегти всі прикмети нашого східнього обряду й традиції і мусить виховати молоді кадри ревних священиків - місіонарів для віднови нашої, сьогодні ще поневоленої церкви й народу на рідних землях.

Порушені в різних часах і обставинах окремі аспекти помісности і відрубности нашої церкви, були підсилені незбитими арґументами, які доповідач, зі знанням і переконливо подав у приступній формі. Цікава і направду дуже актуальна тема могла не тільки підбадьорити наших прихильників, але також і переконати в дечому наших противників.

По закінченні доповіді були питання, на які прелеґент давав відповіді. На високому рівні була дискусія, яку зі знанням порушених справ закінчив Всесв. о. д-р Б. Липський, кол. професор доповідача.

Збори закінчено подякою прелеґентові, спільною молитвою, та довгою товариською зустріччю з багатьма учасниками, що порушували цілий ряд справ, які турбують нашу громаду. Всі розходилися вдячні і вдоволені та з побажанням, щоб подібні доповіді відбувалися якнайчастіше.

В. Дідюк

Денверська Група УВАН працює

Новий рік Денверська Група УВАН у ЗСА розпочала засіданням ч. 72, 9 березня 1968 року. Не дивлячись на несприятливу погоду, зійшлися 28 осіб, щоб вислухати й обговорити чергову доповідь.

Збори в репрезентаційній конференційній залі Денверської Публічної Бібліотеки відкрив секретар Групи — Л. Биковський. Він повідомив про померлого інж. технолога Миколи Пелехатюка, учасника засідань Групи, що помер 4 грудня 1967 року в Сан Дієґо в Каліфорнії у віці 78 літ.

Під головуванням інж. Ю. Сластіона, члена - співробітника УВАН у ЗСА відбулась ділова частина засідання. Вона складалась з доповіді п. Володимира Мошинського (батька) на тему „Південь Бесарабії та дані про Траянів вал в творах румунських істориків". У вступі доповідач усталив назву країни — Басарабія чи Бесарабія? Він вважає останній термін більш правильним, міжнароднім та відповідаючим українським інтересам. В. Мощинський перебував на півдні Бесарабії впродовж 1921-1944 рр., в межах тодішньої румунської держави, працював там мистцем - малярем, знає румунську мову і цікавиться історією та побутом краю. Впродовж згаданого часу він подорожував по Бесарабії, оглядав різні археологічні й істиричні залишки і зокрема т. зв. Траянські вали, що існують і донині в трьох відтинках на півдні Бесарабії.

Досліджуючи ці археологічні залишки, доповідач не знайшов достатніх їх описів в розвідках українських археологів. Їхні відомості про римську експанзію в цьому краю та про т. зв. Траянський вал виявились не тільки недостатніми, помилковими (примірoм у Яр. Пастернака — Українська Археологія...), але й самозаперечними (примірoм в збірнику „Буковина" ...). Це спонукало В. Мошинського глибше дослідити це питання на підставі археологічних та історичних даних в творах румунських істориків, примірoм: Йорги, Бабеля, Пирвана й інших, маловідомих українським дослідникам цього питання.

Матеріял, що його представив В. Мошинський, в своїй цікавій і цінній доповіді на підставі безпосередніх оглядин, археологічно - історичного екскурсу й перегляду досягнень румунської науки, дав не тільки інший погляд але й нові відомості в ділянці досліджень т. зв. Траянових валів на півдні Бесарабії. Тому він викликав жваве його обговорення, в якому забирали слово 8 осіб з-поміж присутніх. Одночасно висловлено побажання, щоб доповідь опубліковано на сторінках української преси.

Доповідь ілюструвала мапка південної Бесарабії та Румунії, спеціяльно для цього споряджена зі зазначенням на ній залишків Траянових валів.

Л. Б.

Заклик Ради Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі в справі річної збірки

Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі вже сорок років виконує свою місію носія ідей Головного Отамана. Вона зібрала поважний бібліотечний і музейний фонди та видала низку важливих документів про свого Патрона й про українську дійсність. Після знищення, яке нанесла їй війна, вона відновила свою діяльність завдяки посвяті працівників Бібліотеки та підтримці українського громадянства. З притиском стверджуємо, що Бібліотека продовжує свою діяльність завдяки щорічним щедрим пожертвам українського громадянства, за що жертводавцям і прихильникам Бібліотеки належиться пошана й повна подяка.

В теперішньому стані, одначе, Бібліотека не може далі успішно виконувати своє завдання. Передусім, провізоричне приміщення, яке вона займає від закінчення війни, не дозволяє ні на належне впорядкування книжок і періодиків, ні на їх використовування на місці. Не можна теж розпакувати, клясифікувати, опрацювати документи, письма тощо, із наших визвольних змагань. Тому в цьому році, звертаючись черговий раз до нашого громадянства за підтримкою, Рада Бібліотеки, цим спеціяльним зверненням, просить наших громадян, наші громадські установи, місцеві громадські клітини, які часто носять ім'я Головного Отамана, наші культурні установи складати надзвичайні, щедрі пожертви для набуття власного приміщення для Бібліотеки. Імена цьогорічних жертводавців будуть записані в Золоту Книгу Добродіїв Бібліотеки, разом з пожертвованою сумою.

Зокрема звертаємося до нашого громадянства й установ поза Францією й за океаном. Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі не є установою тільки українців у Франції. Їх тут дуже мало й їхнє економічне становище є скромне. Бібліотека — це діло всього українського громадянства у вільному світі й виразник його вірности заповітам Головного Отамана. Доля дала можливість багатьом українцям в інших країнах одержати кращі наслідки їхньої пильної праці. Тому ми звертаємося до них, до їхніх організацій, виділити певну частину їхніх надбань і спричинитися до здвигнення гідного Пам'ятника Головному Отаманові у Вільному світі.

Наше звернення є тим більше на часі, бо трапляється дуже рідка можливість купити в центрі Парижа відповідний для Бібліотеки об'єкт. Частину цього об'єкту, пригожого для влаштування церкви, має тепер намір закупити українська православна громада в Парижі. Вона вже зібрала значну суму на цю ціль, але ця сума ще невистачальна. Із свого боку Бібліотека могла б причинитися до купівлі цього об'єкту, вносячи суму з пожертв, яку вона одержить і забезпечити за собою власність частини об'єкту. Сума, яка потрібна для того, щоб Бібліотека могла дійсно приступити до купівлі відповідного об'єкту, виносить коло 100,000 долярів.

Справа дуже пильна, тому просимо українське громадянство поставитись з вирозумінням до важливости нашого заклику й жертвенно вписатись у книгу Добродіїв Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі.

Пожертви проситься висилати: у Франції на поштове конто Бібліотеки, а з інших країн банковим чеком чи моней ордер або через місцеві банки чи поштовим переказом на ім'я Бібліотеки.

Paris c/c 836906
Bibliotheque Ukrainienne
Symon Petlura
24, rue de la Glaciere,
Paris (13)

Проф. д-р Павло Шумовський
в. о. голови Ради Бібліотеки

Д-р Кирило Митрович
скарбник Бібліотеки
Петро Посипшин
керівник Бібліотеки

Перша міжнародна летунська пошта України-Австро-Угорщини в 1918 р.

По підписанню Берестейського миру 8 лютого 1918 р. поштова адміністрація Австро - Угорської монархії — окремо Австрія, а окремо Угорщина, — для швидкої комунікації з Україною зорганізували першу в світі міжнародну летунську комунікацію між Австро-Угорщиною й Україною.

Першу лінію відкрила Австрія — після пробного періоду — дня 1 квітня 1918 року з Відня через Краків, Львів, Проскурів до Києва, відгалуженням Проскурів-Одеса. Другу „угорську" лінію відкрито 4 липня 1918 року з Відня через Будапешт, Уйвідок — нині Новий Сад в Югославії, Крайову, Браїлу до Одеси. З тієї нагоди Австрія і Угорщина видали особливі марки — передруки для своїх летунських пошт.

В 1958 році Австрійська республіка, відновляючи свою довоєнну міжнародню летунську комунікацію, і відкриваючи її точно 40 літ після відкриття летунської пошти з 1918 року дня 1-го квітня 1958 року, відмітила це 40-ліття, а вся міжнародна філятелістична преса, відзначаючи появу нової австрійської марки летунської пошти, теж пригадала 40-ліття летунської комунікації між Україною та Австро-Угорщиною, при чому особливо підкреслювала, що тоді Україна була незалежною державою в добросусідських зв'язках з Австро - Угорщиною і вона користала з існування цієї пошти. Тоді теж появився доволі детальний опис організації і функціонування тих перших міжнародних летунських пошт (в українській пресі був опис цієї пошти в магазині „Ми і світ" — Торонто 1958, ч. 55).

Цього року від 30 травня до 4 червня у Відні відбудеться міжнародна філятелістична виставка марок летунської пошти, яку організатори знову пов'язують з 50-літтям летунської пошти Австрія - Україна.

З нагоди цієї виставки австрійські філятелісти, організатори виставки випустили цікавий пам'ятковий бльок 9 наліпок, на якому в першім горішнім ряді є на першій наліпці рисунок австрійської марки — передруку летунської пошти з 1918; на другій — катедра св. Степана у Відні, а на третій угорська марка - передрук з 1918 р. В другім ряді перша наліпка зображує Марійський костел в Кракові, друга — центральна цілого бльоку — знак Міжнародної виставки марок летунської пошти у Відні, 1968, а на третій рисунок Ратуші у Львові. В третім ряді, на першій наліпці є рисунок австрійської марки з 1961 з образом літака, що перевозили пошту з Відня до Києва чи пак до Одеси, на другій рисунок Софійської, тепер Б. Хмельницького площі в Києві з собором св. Софії, її дзвіницею і пам'ятником гетьм. Б. Хмельницькому. На третій наліпці є рисунок австрійського пасажирського турболітака, який 1 квітня 1958 р. заініціював відновлену австрійську летунську комунікацію — як ми сказали точно в 40-ліття, як перший літак відлетів з Відня до Києва в 1918 році.

Як філятелістична преса повідомляє, австрійська поштова адміністрація видала пам'ятковий бльок з 3 марок, на яких зображено марки-передруки австрійської пошти з 1918 року.

Так, отже на закінчення ювілейних святкувань 50-ліття Української Національної Революції, світ ще раз довідується про Україну, тепер як про партнера першої міжнародної летунської пошти.

С. Гела

НЕВІДЖАЛУВАНІ ВТРАТИ

(Посмертні згадки про д-ра Миколу Мостовича, його дружину д-ра Надію та їх доньку Оксану Марію)

Д-р Микола Мостович

Д-р Надія Мостович

Оксана - Марія Мостович

19-го січня 1968 р. відійшли у вічність в автомобільній катастрофі д-р Микола Мостович, його дружина д-р Надія з Цурковських та їхня донька Оксана-Марія. П'ятнадцять років були покійні зв'язані великою дружбою з нашою українською громадою в Луїсвіллі, Кентакі. Невіджалувана втрата, високоосвічених, незвичайно талановитих, ревних українських патріотів, глибоко релігійних, віруючих християн і правдивих друзів, придавили жалем нашу громаду.

До Луїсвіллу приїхав д-р Микола з дружиною і донькою Анею в 1953 р. з Парижу, де покійний здобув диплом доктора фізики в Сорбоні та став опісля асистентом професора. В Луїсвіллі працював д-р Микола перших 5 років науково в алюміневій фірмі Рейнолдс Мітел Ко. Згодом університет запропонував йому катедру фізики, яку він прийняв і до року праці отримав звання звичайного професора. Пильною працею та здібностями, а над усе своєю пошаною та любов'ю до людей і науки, д-р Микола втішався признанням та винятковою повагою серед професорів і студентів. Покійний був спеціялістом у ділянці тонких верств. Президент університету д-р П. Дейвідсон сказав, що смерть д-ра Мостовича є невіджалуваною та незаступною втратою для університету. Покійний був не лише одним з найцінніших членів факультету, але був також відомим на міжнародному полі фізики і мав перед собою велике майбутнє.

Покійна Надія, д-р тілесного виховання Віденського університету була доброю матір'ю для трьох дітей, щирою патріоткою - громадянкою та енергійною організаторкою у вихованні дітей нашої громади. Д-р Микола, син українського православного священика та його дружина, донька українського католицького священика, зуміли сплести обидві наші віри в чудовий вінок супружого щастя та виховати дітей глибоко - релігійно в пошані до обох віроісповідань.

З подивом наша громада підчеркує жертвенність п-ва Мостовичів на українські цілі. Покійні все були готові підтримати матеріяльно та морально українські установи, організації та задуми.

В 15-літній Сяні, яка відійшла від нас разом з батьками, наша громада втратила великий музичний талант, що міг розвинутися в світову славу. Це було добре, пильне, веселе, всіми люблене дівчатко. Щоріч но прикрашувала вона шевченківські концерти нашої громади своєю чудовою грою на фортепіяні та декляматціями. Крім духових талантів молоденька Сяня одідичила від мами також тілесні здібності. Вона була знаменитою пливачкою, їздила чудово на леді та від малечку гартувалась щорічно на пластових таборах. З великим болем оплакуємо цю втрату молодого, надійного життя.

Покійних пороронено 23-го січня на цвинтарі Кейв Гілл, Луїсвілл, при численній участі народу, професорів, студентів, друзів, знакомих та членів української громади. В похоронних відправах брали участь о. Федот Шпаченко, православний священик при церкві св. Софії в Шикаґо, о. Мирон Стасів укр. католицький священик при церкві св. Покрови в Торонті та о. Іван Сиротинський, укр. католицький священик при церкві св. о. Николая в Торонті, Канада. Наша громада висловлює щиру подяку отцям за їхні труди та невигоди далекої подорожі до нашого міста, щоб гідно та достойно відпровадити покійних на місце вічного спочинку.

Як глибоко українська спільнота цінила покійних, доказом на це численні панахиди та Богослуження, що відбулися та відбуваються в їх намірені в різних місцях ЗСА та Канади, а також в Европі (Франція, Голляндія, Німеччина, Австрія, Італія, Польща, Чехословаччина. Коли ця трагічна вістка дійде на Україну, і там за них будуть молитися та їх оплакувати.

Українська громада в Кентаки складає щирі співчуття родині покійних: дітям — Ані та Андрійкові, батькові — о. Маріянові Цурковському, братам — д-р Леонідові Мостовичеві, д-р Романові та інж. Адріянові Цурковським, сестрі — Вірі з Цурковських Зобнів та їхнім родинам.

9-го березня в церкві св. Петра й Павла у Лексингтоні відбулась Служба Божа та панахида за спокій душ д-р Миколи, д-р Наді та їхньої доньки Сяні. І знов наша невеличка громада з Кентаки своєю численною участю в Богослуженнях виявила пошану до покійних. Після церковної відправи брат покійного Миколи, д-р Леонід та його дружина Оксана запросили всіх присутніх до свого дому на поминальний обід. — З жалем ще раз приняли присутні до відома, що нема між ними ні Миколи, ні Наді і Сяні, яких всі поважали та любили. Для вшанування їх пам'яті члени української громади в Кентаки складають пожертви на Катедру Українознавста при Гарвардському університеті. Заснування Катедри при однім із американських університетів було давно вже мрією д-р Миколи та Наді.

Ілько Цибрівський

Пожертви на ФКУ для вшанування пам'яті д-ра Миколи, Надії й Оксани Мостовичів

Пожертвували на ФКУ:
По $200.: інж. Богдан і Марта Гурки, д-р Леонід і Оксана Мостовичі.
По $100.: д-р Василь і Ольга Дробоцькі, д-р Володимир і Зеновія Боровські;
По $50.: інж. Володимир і д-р Ірена Мойсеєнки, Анна Мостович, Андрій Мостович, мгр. Ілько й Ольга Цибрівські; інж. Омелян і Ніна Катеринюки $30; склали по $25: проф. Семен і Олена Мандрики, Василь і Оксана Мельничини; інж. Борис Шарий — $20.; Василь і Таїса Гуралі — $15.; Юлія Шурин — $10.; По $5.: інж. Андрій і Анастазія Забігайли, Олексій і Ірма Забігайли

Ілько Цибрівський
секр. 417 Відділу УНС

Вісті Осередку Українських Студій Української Католицької Семінарії у Вашинґтоні

23 лютого відбулася в Осередку Студій доповідь Впреп. д-ра Мелетія Войнара ЧСВВ, професора східнього канонічного права в Католицькому університеті у Вашинґтоні. Гостя привітав від Семінарії Впреп. о. д-р Василь Макух, а голова Осередку проф. д-р Р. Смаль-Стоцький впровадив доповідача як головного знавця нашого канонічного права, який діяв теж як експерт відповідних Комісій під час Другого Ватиканського Собору в Римі.

Наш заслужений науковець проф. д-р М. Войнар, дійсний член НТШ, виголосив доповідь про „Проблеми процесуального подружнього східнього канонічного права". Ось її зміст:

„У церковному праві важну ролю займає церковний подружній прицес, що його мається переводити дуже точно за збереженням усіх приписів права зогляду на важливість справи, цебто рішення про неважність даного подружжя. Цьому процесові є присвячена окрема частина і в латинському і в східньому церковному кодексі католицької Церкви.

В латинському кодексі, який обов'язує від 19 травня, 1918 р. є предвиджений подвійний подружній процес, що переводиться в дієцезальних судах: І) порядочний, зі збереженням повної процесової форми, що вимагає до рішення про неважність даного подружжя 2 однакових вироків, цебто першої і котроїсь з апеляційних інстанцій 2-ої або 3-ої, в яких мають бути 3 судді; 2) скорочений судовий процес, що є дозволений тільки в деяких точно означених випадках з наглядною евіденцією неважности даного подружжя, де це останнє вирішується одним вироком з одним суддею і оборонцем подружньої зв'язи.

Крім цього на основі окремого додаткового пояснення Папської Комісії для автентичного пояснення латинського кодексу з 16 жовтня 1919 р. деклярацію про неважність даного подружжя ізза браку т. зв. подружньої форми може видати сам тільки єпископ без оборонця подружньої зв'язи.

У східньому церковному католицькому кодексі є теж частина про суди з 6 січня 1951 р., що має теж паралельні канони щодо: 1) порядочного і 2) скороченого подружніх процесів.

За порівняльним методом обидвох кодексів виринають деякі проблеми, що їх узгляднюють автори і про які поінформував слухачів прелеґент, — головно про проблему, чи і східні ієрархи можуть видавати подібну деклярацію, як вище, про неважність подружжя ізза очевидного браку подружньої форми, чи противно і цей останній случай за східнім кодексом мусить бути розглянений, принаймні на скороченому судовому процесі. Суть проблеми становить факт, що не всі автентичні пояснення видані зогляду на скорочений процес у латинському кодексі заапліковано у паралельному східньому каноні.

26-го лютого був гостем Осередку визначний знавець історії архітектури в Україні і автор капітальної англомовної праці п. н. „Катедра Святої Софії в Києві", проф. Олекса Повстенко, член бюра архітектів Капітолю у Вашинґтоні. Ректор Семінарії Впреп. о. д-р В. Макух зложив йому сердечний привіт і пошану, а голова Осередку проф д-р Р. Смаль-Стоцький з'ясував присутнім його великі наукові заслуги. Проф. Повстенко доповідав про варварське нищення архітектурних пам'яток княжої доби в Україні московською окупацією. Слухачі з жахом оглядали прозірки висвітлених фотографій Михайлівського монастиря з 11 століття, що їх мозаїки Москва зрабувала і примістила в Третяковській Галерії в Москві. З черги доповідач показав фотографії Трисвятительської церкви з 12-го століття, Успенську катедру з 12 ст., пам'ятку св. Орини з 11-го століття, Успенську катедру Київсько-Печерської Лаври з 11-го століття, Остерську церкву коло Чернігова з 12-го століття. Катедра Спаса з 11-го століття пограбована і понищена, також і Єлецький монастир. Всі прозірки дали знамениту уяву про велич і красу церков княжої доби. Доповідач згадав на кінці, що дощенту понищені також і всі величаві будови гетьмана Мазепи і що руйнованню пам'яток Козацько-Гетьманської доби буде присвячена наступна доповідь в Осередку. Зворушені слухачі вшанували проф. Повстенка щедрими оплесками. Серед слухачів виникла думка видати цю доповідь англійською мовою з ілюстраціями та переслати її до ЮНЕСКО і всім членам представництв Об'єднаних Націй.

В наступних тижнях Осередок матиме два засідання з доповіддями, що викличуть широке зацікавлення. Проф. Гарвардського університету, світової слави візантолог о. Франціс Дворнік доповідатиме про „Місію св. Кирила і Методія до слов'ян", а відомий конґресмен Е. Дервінські виголосить другу конґресову доповідь на тему „Стан релігії за залізною заслоною".

Йонкерс, Н. Й.

З ПРАЦІ ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧСУ

Відділ Об'єднання Жінок ОЧСУ в нашому місті з гордістю хоче поділитись з українським громадянством вісткою про працю, яка почалась тут внаслідок заснування вищезгаданої організації.

Об'єднання Жінок при ОЧСУ, — це нова організація, централя її в Ню Йорку. Про заклик Головної Управи організувати жінок нас повідомив пан Є. Стрийський, який в 1967 р. був головою Відділу ОЧСУ в Йонкерсі.

Пан Є. Стрийський запросив т.зв. ініціятивний комітет у складі сімох пань і перечитав статут організації. Організація є політичного і харитативного характеру, вона необхідна для праці серед нашого суспільства.

5-го березня 1967 р. скликано Загальні Збори та при участі 20-ти членок засновано Відділ, на голову якого обрано пані Н. Кудрик.

Приступаємо до праці. Перший наш крок — це вислання одної делеґатки на Конвенцію ОЧСУ, яка відбулася 11 - 12 березня в Ню Йорку.

На Світовий Конґрес Вільних Українців вислано дві делеґатки — пані З. Коверко і пані М. Кульчицьку. Зорганізовано поїздку до Медісон Сквер Гарден на протиросійську маніфестацію.

Вислано 5 пакунків як різдвяний подарунок для наших вояків, що воюють у В'єтнамі і переслано святочні поздоровлення цим воякам, від яких одержали відповідь з подякою.

Дальший наш крок — це влаштування Виставки Українського Мистецтва. Все було зроблене в найкращому порядку. Вибрано на голову Виставкового Комітету пані О. Футалу. Управа Відділу вдячна пані Є. Полтаві, що приїхала до нас і помогла нам багато, головне причинилась у розподілі вишивок по місцевостях. Багато скористали з виставки пані з молодшої ґенерації, бо мали нагоду оглянути українське мистецтво майже з усіх частин України.

В березні 1968 р. наш Відділ відбув Загальні Збори, на яких була присутня з Головної Управи п. М. Ласовська. При звітах уступаючої Управи ми довідалися, що п. М. Русинко придбала 26 нових членок, тепер наш Відділ нараховує 46 членок, а в касі залишилось понад 200 долярів.

Вибрано нову Управу, але на голову переобрано пані Н. Кудрик, яка так віддано з нами працює.

О. Ж.

ВІСТІ З ТОРОНТА

ЖИДИ ПРО НАС. Торонтський часопис „Кенедієн Джувіш Ньюз" у числі з 1-го березня помістив передовицю, присвячену переслідуванню українців і національних меншостей в Україні. Автор статті, базуючись на листі С. Караванського, та звіті делеґації Комуністичної партії Канади про відвідини України, підкреслює факти — русифікації, терору та переслідувань. Стаття підкреслює негодування з приводу того, що В. Каштан, один з лідерів Комуністичної партії в Канаді, з походження жид, намагається вибілювати антисеміцьку і антинаціональну імперіялістичноубивчу політику московських шовіністів. Так Каштан, як і Кравчук (українець) — слуги одного і того самого пана.

ЗБОРИ КУК. Річні Загальні збори відділу КУК в Торонті відбудуться в п'ятницю 26-го квітня ц. р. о год. 7-ій вечора в залі Українського Народного Дому при вул. 191 Ліпінкат. Звіти Управи, дискусія, уділення абсолюторії та вибір нової управи становлять програму дня. Пожвавлення праці й обговорення нових напрямків будуть важливими точками.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ. На Ківанс Фестивалі в лютому ц. р. в Торонті перші нагороди, осягнувши 88 пунктів, одержали учні студії О. Бризгун-Соколик-Роман Паньків і Всеволод Соколик, які грали дует-сонату Моцарта. Одне з перших місць у вокально-музичному виступі з народної музики здобув 16-літній Тарас Шаповик, що є активним сумівцем та навчається в Роял Консерваторії і належить до наймолодших басів. За гру на піяно перше місце здобули Катруся Самець, що є також активною в молодечій організації СУМК та належить вже до третьої ґенерації в Канаді.

ПРО ПРАВНО АСЕКУРАЦІЙНІ СПРАВИ. В числі з 14-го січня у „Дис Вік", тижневому додатку до багатьох американських і канадійських щоденників, появилася довша стаття мґр. Ярослава Онищука на тему асекураційно-правної відповідальности. Стаття викликала велике заінтересування у широких адвокатських кругах та громадянства, що виявляється у численних листах до редакції і до автора. Американське Дослідно-Наукове Бюро в Шикаґо одержало вже дозвіл від видавництва і автора на передрук цієї статті у своїх численних виданнях. Мґр. Я. Онищук від початків своєго прибуття до Канади віддався асекураційній праці, є президентом асекураційної аґенції та автором численних статтей з цієї ділянки різними мовами. В 1957 р. був він одним з головних промовців на триденній асекураційній конвенції в Торонті. Його напрямні у справі підвищення навчання аґентів асекураційного діла були прийняті не тільки до уваги, але їх здійснували. Докладне опрацювання правно-асекураційної теми і її вияснення пересічному читачеві — це новий успіх мґр. Онищука, за який варто йому поґратулювати й подякувати. Ми не сумніваємося, що мґр. заниматиме слово в цій важливій ділянці життя нашої країни, та що знайде час вияснити ці справи і нашому громадянству, яке часто стає жертвою несумлінних аґентів.

НОВА МОДЕРНА ЗАЛЯ. Збірково - Будівельний Комітет при Управі Українського Дому розпочав збіркову кампанію за придбання фондів на перебудову театрально розвагової залі, яка буде одною з найбільших і наймодерніших заль Торонта. Перші спроби були успішними. Громадянство і члени організацій, що приміщуються в Домі, відгукнулися позитивно та щедро складають свої уділи-пожертви. Закуплення додаткових площ для паркування та з'єднання цілого будівельного масиву, тобто вже збудованого Дому Молоді, з великою і модерною залею дасть приміщення не тільки для соток нашої молоді, Рідної Школи та організацій, але стане імпозантним під кожним оглядом надбанням української громади. Театрально - розвагова заля зможе примістити понад тисячу осіб. Збірковий Комітет закликає всіх громадян - українців, професіоналістів і бизнесменів прийти з якнайскоршою фінансовою допомогою, щоб у найближчих тижнях літнього часу приступити до праць з таким темпом, щоб їх закінчити якнайскорше та не переривати на довший час активности.

ФУНДАЦІЯ ІМ. ШЕВЧЕНКА. Місяць березень був місяцем Шевченківських святкувань. Це пригадує нам про Шевченківську Фундацію, і дає нагоду посилити працю у призбиранні фондів. На кінець лютого ц. р. Фундація осягнула не цілого чверть мільйона долярів. Якщо врахувати 75 фундаторів, які зложили на Шевченківську Фундацію по 1,000 або й більше долярів, то як багато ще наших, навіть свідомих громадян, не зложили нічого, або дали найменші пожертви. Тільки о. д-р Кушнір і П-во С. Янківські у Вінніпезі сплачують пожертви по $10.000. Зібраний Фонд, є непорушний, і тільки його відсотки мають йти на збереження української культури і мови в Канаді. Чи це не святі завдання для всіх?! Чому все одні і ті самі можуть жертвувати? Чому жертвують бідніші, а легковажать ці справи багаті? Представництво Фундації в Торонті закликає щиро всіх людей доброї волі, людей, які дбають за збереження української ідентичности, щоб вони складали свої пожертви. Даймо по змозі всі, та даймо вже!

В. Дідюк

Гартфорд, Конн.

ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ

Заходом 5-го Відділу ООЧСУ в Гартфорді при участі 150-ти осіб відбулося в неділю 24 березня політичне віче, яким проводив голова місцевого Відділу п. Петро Дутка, і на якому виголошено дві доповіді.

Першу доповідь „Духова революція в Україні і ми" виголосив п. Лев Футала, бувший старшина УПА. Доповідач підкреслив факт, що український народ веде безкомпромісову боротьбу з московськими наїзниками впродовж десятиріч. Присвятив найбільше уваги п. Футала найновішим подіям в поневоленій Україні. Зокрема вказав на хвилю переслідувань, арешти і засуди тих політичних і культурних діячів, що захищають українську мову і культуру та обороняють права українського народу, та вказують шлях до самостійности.

Другу доповідь — „Суть Української УССР і наша до неї постава" виголосив проф. М. Чировський. Свою доповідь він арґументував політичною аналізою і фактами. Гостро виступив і натаврував „Заяву" 35 реалітетних ластівок, що просять ласки у кремлівського пана і домагаються повних прав для Комуністичної Партії України, яка протягом свого існування була лише сліпим знаряддям московського терористичного центру.

По доповідях, які публіка нагородила рясними оплесками, відбулася цікава дискусія, у висліді якої схвалено резолюцію із засудом злочинів Москви супроти політичних і культурних діячів в Україні.

Піснею „Не пора" закінчено це вдале свято.

І. К.

У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ГОЛОСУВАЛИ в минулу неділю в загальному плебісциті над новою конституцією 11,536.265 осіб — твердить офіційний комуністичний комунікат. Це ніби 94.54% всіх управнених до голосування. Відомо, що в усіх комуністичних країнах „голосують" масово в усіх таких комедіях виборів: в цьому випадку теж вели до виборчих домівок примусово всіх робітників із фабрик та урядовців з установ.

Похорон св. п. о. Володимира Пилипця

Вістки - клепсидри про смерть о. сов. Володимира Пилипця, поміщені на сторінках „Свободи" сповнили великим смутком, жалем і болем не лише його членів родини, всіх його колишніх парохіян, приятелів, товаришів зброї та знайомих, але й широкі круги української спільноти. Всі, що знали його, відчули, що зі смертю св. п. о. сов. Володимира Пилипця українська спільнота втратила визначну особистість, щирого українського патріота - соборника, колишнього старшину Української Армії, взірцевого священика - громадянина, любителя й мецената українського друкованого слова та українського мистецтва, невгнутого послідовника Великого Митрополита Слуги Божого Андрія та Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа у відношенні до братів православних та безкомпромісового зберігача всіх українських церковно - обрядових вікових традицій. Тому мало - хто з його знайомих здивувався, коли прочитав у пресі, що його останньою волею було спочити на українському цвинтарі при православнім храмі-Пам'ятнику в Бавнд Бруку в стейті Ню Джерзі.

Парастас та єрейські похорони відбулися 15-го березня і ранком 16-го березня закінчення похорону у Вашинґтоі, після чого похорон на православному українському цвинтарі в Бавнд Бруку.

Вже перед 4 год. по пол. 16-го березня площа коло Церкви - Пам'ятника в Бавнд Бруку, що її красу подивляють всі українці й чужинці, почала наповнятися автами. Згодом привезено домовину з тлінними останками Покійного, а в короткому часі після цього приїхав автобус із членами родини та знайомими й приятелями з Вашинґтону.

Покриту жовто - блакитним прапором з вигаптованим на ньому золотим тризубом домовину, а на ній подушечку з військовими хрестами та відзначеннями покійного за його віддану службу в рядах Української Армії, внесли комбатанти до Церкви - Пам'ятника, що не могла помістити всіх приявних.

Зворушливу проповідь - прощання виголосив Високопреосвященний Архиєпископ Української Православної Церкви Мстислав, характеризуючи Покійного як великого патріота - соборника, що вже 17-літнім юнаком з гімназійної шкільної лавки вступив у ряди Української Галицької Армії, до її летунства, пізніше воював у рядах 6-ої січово - стрілецької Дивізії Дієвої Армії, а по нашій прогрі Визвольних Змагань як український греко - католицький священик в різних місцях Західньо - Українських Земель виявив себе зразковим громадянином - соборником. Під час панахиди, що її відправляв Владика в асисті 10-ох священиків обох віровизнань, співав імпровізований хор з присутніх. Промовив український католицький священик з Ютики, о. Лукасевич, що у зворушливих словах попрощав від імени Покійного найближчу родину до улюблених внучат включно та приятелів і знайомих. Під час обох промов-проповідей численні присутні не могли здержати сліз. Поцілунком жовто - блакитного прапору та відзнак Покійного започаткував Владика прощання з Покійним членів родини та приявних, після чого комбатанти та гуцули винесли домовину з церкви та жалобним походом подалися в напрямку свіжої могили. Місце на вічний спочинок для Покійного приділила Консисторія дуже добре, в найближчому сусідстві Церкви - Пам'ятника.

Над свіжою могилою відправлено Панахиду, а по її скінченні прощав Покійного хорунжого летунства УГА та сотника 6-ої Дивізії Дієвої Армії генерал Самутин, колишній безпосередній зверхник Покійного в 6-ій Дивізії, підкреслюючи небуденні риси характеру кол. українського старшини, що, будучи священиком, замінив зброю на хрест і далі боровся за права українського народу під польською окупацією. Голова вашинґтонського Відділу УККА д-р Барановський прощав колишнього пароха від української вашинґтонської громади. Прощали покійного проф. Ролан Чубатий з Ню Йорку, пан Самокішин від гуцулів, а о. Лукасевич відчитав надісланий з канади — Ст. Катеринс — віршоване прощання товариша зброї п. Шарка, який не ліг особисто взяти участи в похороні. Член родини о. Лукасевич подякував в імені родини приявним за участь в похороні та запросив на скромну перекуску. З огляду на спізнену пору багато осіб від'їхало зараз по скінченні похоронного обряду. Співом „Вічная Пам'ять", сумним звуком двох трембіт та співом пісні „Видиш, брате мій" закінчено похоронний обряд.

Зворушливим виявом любови та пошани до покійного як довголітнього пароха гуцульської парохії була приявність більшого гуртка членів Тов. Гуцулів „Черемош" у Філядельфії у мальовничих гуцульських строях та з двома трембітами.

Поміж визначними комбатантами були ген. Самутин, ген. А. Валійський, пані Дмитерко - Ратич, д-р Голінатий, інж. Ф. Яцура, ред. Е. Зиклікевич та багато інших, прізвищ яких не знаю. З громади Філядельфії зауважив я між приявними пані М. Чайківську - „бабцю", пані Дяченко Олену, вдову по генералі, пані Е. Дичко-Блавацьку і пана Е. Карпика. Серед нюйоркської групи був інж. І. Вінтоняк і п. Кормелюк. **Мих. Демянчук**

Комунікат Управи ЦЕСУС-у з засідання 23 березня 1968 р. в Бофало, Н. Й.

Управа ЦЕСУС-у, в дусі Світового Конґресу Українського Вільного Студентства (СКУВС), згідно з деклярацією Об'єднаних Націй Міжнародного Року Прав Людини звертає увагу цілому відповідальному світові на стан в тих країнах, де ці права, Богом дані людині й народам, є заперечені, або зовсім знехтовані.

Сучасні події на Україні, де Москва далі незупинно переслідує діячів української культури, є явним доказом плянового знищення будь-якого вияву української державницької думки.

Наших молодих братів і сестер на Україні засуджують таємними судами за те, що вони відважилися домагатися прав самовизначення для свого народу, або за те, що відмовляються зректися ідей своїх батьків. Сотки тисяч української молоді, вирвані з рідних земель, позбавлені можливости студій, а то й людської гідности і життя, засуджені Москвою на знищення.

Звертаючись до світової опінії, спеціяльно до міжнародного студентського руху, ЦЕСУС вимагає, щоб СССР негайно припинив вбивство людини і знищення українського народу. ЦЕСУС звертається до відповідальних чинників, комісій Прав Людини, інтервеніювати в обороні позбавлених прав на Україні.

ЦЕСУС як складова частина українського зорганізованого життя вітає постанови і намагання Секретаріяту СКВУ у справі звільнення нескорених. Закликаємо всі студентські централі та все українське студентство у Вільному Світі активно включитися в акції оборони молодих українських інтелектуалістів.

Управа ЦЕСУС

В УКРАЇНІ ВОРОГ ПЕРЕВОДИТЬ БЕЗПОЩАДНУ РУСИФІКАЦІЮ, НИЩИТЬ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ, ПЕРЕСЛІДУЄ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ. В АМЕРИЦІ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАЄ НЕБУВАЛІ МОЖЛИВОСТІ ВІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ТА ВІЛЬНОЇ, ТВОРЧОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ, ЯКЩО ВИКОНАЄМО НАШЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ДО ВЕРЕСНЯ Ц. Р. ЗБЕРЕМО 200,000 ДОЛЯРІВ. ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО, ЖЕРТВУЙМО НЕГАЙНО!

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ І ПЕРЕСИЛАТИ:

Ukrainian Studies Chair Fund

302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

Ню Гейвен, Конн.

СТВОРЕНО ЗБІРКОВИЙ КОМІТЕТ НА ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

(МЯ). 17-го березня з ініціятиви відділу УКК в Ню Гейвені о год. 12 в полудне в залі Української Католицької Церкви Громадська Нарада в справі збіркової акції на Катедру Українознавства при Гарвардському університеті. В нараді взяли участь представники Українських Організацій і Товариств міста Ню Гейвену та поодинокі громадяни. Нарадами проводив і вступну доповідь виголосив голова УККА д-р Михайло Снігурович. По короткій виміні думок створено Громадський Комітет для переведення збірки на ФКУ. Головою Комітету вибрано д-ра Михайла Снігуровича. Почесним головою о. монс. Івана Стаха, пароха Української Католицької церкви і о. Івана Іляшенка, пароха Української Православноц Церкви. Крім цього до збіркового комітету увійшли: пані Орися Лаврович, Марія Снігурович і панове: мгр. М. Бойко, В. Добчанський, радник І. Голубович, д-р І. Кизик, Б. Лесь, д-р К. Матвієнко, М. Радовець, сотник І. Стратичук і О. Яхницький. Комітет працювати буде при Українському Конгресовому Комітеті, Відділ Ню Гейвен, і усі члени УККА теж займуться цісю акцією. Крім цього при кожній організації і товаристві буде призначений окремий збірщик. Зараз по нараді вплинули перші пожертви на ФКУ, а саме від Української Рідної Школи при Церкві св. Михаїла $100 і від п. М.Радівця $100 та від пані Е. Боднарчук $15. Деклярували: $200 інж. Р. і пані Орися Лаврович, по $100 Український Народний Дім, УККА, відділ Ню Гейвен, ОбВУА, сотник І. Стратичук, д-р М. і пані Марія Снігурович, радник І. Голубович, І. і пані Прися Витвицькі, В. Гачкевич, о. монс. І. Стах, М. і пані Марія Панкевич; по $50. панна Романа Лаврович учениця Гайскул, і д-р К. і пані Евстахія Матвієнко. За звітом Централі ФКУ із березня ц. р. Ню Гейвен зложив досі $1,135.

Хор „Кобзар" в акції для ФКУ

Філядельфія. — 29 березня в домівці „Тризуба" відбулася товариська зустріч членів мішаного хору „Кобзар", з нагоди тимчасового виїзду мистецького керівника д-ра Антона Рудницького на заступство в університеті стейту Індіяна. Прибув також інж. Чорпіта з дружиною, котрий очолює місцевий Комітет Фундації Катедри при Гарвардському Університеті. При смачній перекусці й чаю, що його приготовили пані-хористки з Ір. Ільницькою на чолі, у сердечно-дружній атмосфері в супроводі пісень проходив вечір... У міжчасі голова хору О. Татунчак попросив до слова гостя, інж. Чорпіту, котрий коротко з'ясував значення української катедри на терені ЗСА, подаючи при тому додаткові інформації. Після того, члени Управи хору з мистецьким керівником та піяністкою, Р. Гарасимович, відбули півгодинну нараду, на котрій за пропозицією А. Левицького запляновано окрему імпрезу-концерт, а ввесь дохід з неї передати на руки місцевого Комітету — ФКУ. Крім того прийнято ініціятиву індивідуальних пожертв між членами хору, в результаті чого, на черговій пробі, передавано заяви на різні суми. Підписування заяв і дальша акція збірки триває. Після закінчення її буде подано в пресі імена та суми жертводавців. Імпрезу на згадану ціль визначено на 25 травня 1968 р. (Іж.)

Дітройт — Захід, Миш.

ЛИСЯЧИЙ ВЕЧІР

Цей Вечір відбувся 16 березня заходом Українського Культ. - Громадського Клюбу і був рідкісною появою на тутешньому тебені, бо склались на нього гумор, сатира, шарж і танці, а надхненником його був проф. Е. Козак, якому не відмовились приїхати знамениті „авторські двійкарі", Понеділок і Керницький.

Заля Укр. - Амер. Осередку тріщала від зацікавленої публіки, що постаралась за приставні крісла, бо нормальні були розхапані.

Перший з гостей, Ікер, прочитав свій спогад „Великдень в рідному таборі", а в 2-ій частині Вечора — „Міні - короткі спіднички". Хоч читець він ніжний і спокійний' проте з нього досконалий обсерватор і фейлетоніст. Тимто публіка, що радо читає його на сторінках „Свободи", таксамо пильно вислухувала Ікера на цьому Вечорі, не оцаджуючи йому рясних оплесків. Другий цінний гість з Метр. Ню Йорку, - Микола Понеділок, - є з природи зовсім різний. Він запальчивий промовець. Не тільки обдарований письменник, але справжній актор, що повний емоції доносить до авдиторії свої твори кольоритно, віддає діялоги соковито, а жартівливий тон вичаровує з серійозною міною. Коротко — він усеціло захопив слухачів і викликав у них чесний регіт, коли, граючи, виголошував перший твір „щоб у вас і в нас було гаразд", і коли, пізніше, виступав з другим мвором — „Пісні з нової Гвінеї".

Ми не йдемо за програмою, а дали першенство нашим гостям. Маестро Еко, різноманітний в майстерності свого пера і пензля, зарепрезентував 18 портретів - шаржів різних дітройтчан, що їх на ручках вносили за чергою хлопчаки, а він особисто припечатав кожний портрет ще характеристичним дотепним 4-рядковим віршиком. І на це заля реагувала сальвами сміху. До речі — його малярське мистецтво весь час проявлялось на сцені, бо за отвореним вікном в задній декорації внаджувався шарж — портрет з тих, що виступали: Ікера, Понеділка, самого Ека або Бабая (Ніжанківського), який волів запросити для рецитації своїх віршів відому артистку, К. Бранку-Кривуцьку. Вона, справжній мистець слова, старалась удоступнити публіці три його твори: „Чотири криниці", „На ринку у Львові" і „Мріяння про можливе". Дехто розумів слова поета, як символи, а дехто — як словесні каламбури. В кожному разі — це було поважніше інтермеццо на цьому веселому вечері.

Пані Бранка мала пізніше ще один виступ, коли вона рецитувала довшу гумореску „Культурні арабески", авторства Зої Когут. Це був теж цінний гість з далекої Австралії, але... фізично не приявний, а тільки духово. Не даром Еко волів зілюструвати радше її твір вертепним способом, ніж дати її хоч би шаржований портрет, бо не бачив її ввічі. Не було там арабескових орнаментів, але були речі, як представляє собі „культуру" в дуже дотепній гуморесці Зої Когут значна більшість серед еміграції, що тягнеться за доляром, бажає їх побільше для власного комфорту, бенкетів, забав гостин. А відгук на залі: люди лягали від голосного реготу і багато сміялось з себе самих, мабуть думаючи не про себе, а про... своїх знайомих. Спасибі пані Зої за чудову гумореску, пані Катерині, за її талановиту передачу.

До репертуарної різноманітности чимало причинилась група танцюристів з Балетної школи Уляни Кунинської. Аркан 6-ти легінів був зразково виконаний. О.дягнені приписово (ми чули, що їхні капелюшки були спроваджені з самого Косова з України) з топірцями, склали вони картину у власній стилевій обробці вчительки школи. В черговому виступі трьох мужчин, включилась теж панна Уляна до танцю, причому, виконуючи ролю дівчини, що літала мов метелик від одного до другого, — залицяючись до кожного з них і не рішаючись на вибір одного, вона дала направду гарну балетну сценку зальот і плавного ритму в тонкій інтерпретації.

Занотуємо ще Гриця Зозулю, що його монолог про „спеллінг" українських слів, про те, як їх пишуть, читають і говорять, виголосив автор Еко, і що пригадало всім цю безсмертну постать „народного філософа" (звичайно — і його портрет появився).

Згадаймо врешті товариський вечір після того з прийняттям гостей, де пролунало ще кілька прощальних промов, де прочитав нам Ікер ще свою „Сердечну справу", і звідкіля ми з жалем розійшлись, Я поніс до дому, як незасдужений дарунок, на ручку мій шарж — портрет з знаписом на обороці віршиком Е. Козака.

В. Несторович

Доповідь про війну у В'єтнамі в ОбВУА, Ню Йорк

Ню ЙОРК, Н. Й. — 6-го квітня 1968 місцевий Відділ ОбВУА влаштував тут в приміщенні Українського Літературно-мистецького Клюбу товариську зустріч членів, під час якої п. Аскольд Гайвас, студент університету з Нюарку, Н. Дж. поділився з приявними своїми спогадами з війни у В'єтнамі, в якій брав участь, як вояк Армії ЗСА. Доповідач з'ясував дуже дошкульні атмосферичні та побутові умовини, в яких американським воякам приходиться вести затяжну боротьбу не тільки на фронті з регулярною північно-в'єтнамською армією, але також у запіллі з партизанами, а це вимагає особливої обережности і сторожкости та надзвичайно виснажує фізично і нервово. Та проте, чимало вояків, відбувши свій обов'язковий рік у В'єтнамі, зголошуються добровільно залишитися там на наступний рік. Доповідач розповів також декілька власних переживань. Після того приявні ставили запити з різних ділянок їхнього зацікавлення, а доповідач давав на них відповіді. Ці запити торкалися поруч справ військового характеру, головно тамошнього населення, його релігії, звичаїв, заняття, побуту, культури і цивілізації, а передусім відношення до Армії ЗСА. Доповідь зробила на приявних дуже корисне враження і викликала загальне вдоволення, висловом якого були довготривалі оплески, що ними приявні нагородили юного доповідача. Склався на це не тільки цікавий зміст доповіді, але також бездоганний спосіб її виголошення, як і мила постава і культурна поведінка доповідача. Після доповіді відбулися скромна перекуска та товариські розмови, в приємній дружній атмосфері.

В зустрічі взяли участь 50 осіб. Крім членів Відділу ОбВУА та родин деяких з них, прибуло 12 представників братніх комбатантських організацій, а саме: Братства УСС, Об'єднання кол. Вояків УПА, Братства Вояків І Української Дивізії УНА, Вільного Козацтва і Братства „Броди-Лев". Приявним був, між гістьми також голова Представництва УНРади в ЗСА, п. І. М. Крамаренко.

Вечером проводив голова Відділу ОбВУА д-р Іван Козак.

І. К.

ВИЗНАЧНА АМЕРИКАНКА ПРОМОВЛЯТИМЕ В ЖІНОЧОМУ КЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — П-ні Мері Брукс, заступниця голови Республіканського Крайового Комітету у Вашингтоні, доповідатиме перед Республіканським Жіночим Бизнесовим Клюбом в Ню Йорку, за спеціяльним запрошенням п-ні Марії Душник, заступниці предсідника УНСоюзу, першої віце-президентки та програмової референтки згаданого Клюбу. Доповідь відбудеться у вівторок, 16-го квітня 1968, в приміщенні Клюбу при 3 Вест 51-ша вулиця в Ню Йорку. Доповідь, яка відбудеться в 7-ій год. вечора, буде попереджена прийняттям о год. 6-ій веч. Пані Брукс, яка є рівнож республіканським сенатором в Стейтовій Легіслятурі в Айдаго, об'їздить більші американські міста з доповіддю про значення та ролю жінок в політичному житті.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2 Ав.

● З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 12 квітня відбудеться там Клюбовий Вечір. Початок о год. 8 веч.

● **Японські промисловці й торгівці** наполягають на уряд, щоб той „зм'якшив" своє становище супроти Комуністичного Китаю. Уряд зробить це, мабуть, після закінчення В'єтнамської війни, але не відмовиться від дальшого союзу з ЗСА.

В АМЕРИЦІ Й У СВІТІ

20 ВІДСОТКІВ СЕНАТОРІВ ЗСА — це мільйонери — твердить агенція Асошіейтед Прес, яка перевела в цій справі опитування. Але один сенатор приватно заявив, що на всіх 100 сенаторів цієї країни аж 30 є мільйонерами, або малощо їм бракує до одного мільйона Важко є дізнатися про те, скільки майна мають окремі сенатори, бо вони цим не вихвалюються. І Сенат і Палата Репрезентантів не схвалили такого законопроєкту, який змушував би членів Конгресу подавати до публічного відома висоту їхнього майна. Сенатори Расселл Б. Лонг із Луїзіяни і Воллес Ф. Беннетт з Ютаг, заперечують, що вони мільйонери, за яких їх уважають знайомі. Та все таки майже кожний четвертий сенатор ЗСА — мільйонер.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ТРИБУНАЛ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗАСУДИВ 21-річного вояка, мурина Роя Джонса на 4 місяці в'язниці, звільнення з військової служби за погану поведінку і позбавлення всіх ветеранських прав — за втечу з армії в січні мин. року. Він утік до Швеції, але після кількох місяців вернувся відтіль, зголосився до військових властей, визнав свою вину й просив помилування. Йому грозило рік в'язниці, а він сам був приготований на куди вищу кару. Він жонатий з німкенею, з якою має дитину. Хоче вернутись до ЗСА:

НАЦІОНАЛЬНА АЕРОНАВТИЧНА І КОСМІЧНА Адміністрація повідомляє, що приготовляється новий Сатурн 5 на те, щоб можна було в найближчому місяці повторити нове випущення цієї ракети, яка повинна перед 1970-им роком викинути в космос космічний корабель Аполло, яким полетять американські астронавти до Місяця. Випущений Сатурн 5 в четвер 4-го квітня не виконав свого завдання, бо перша частина цієї наймогутнішої в світі ракети діяла згідно з пляном, але друга і третя її частини не діяли так, як було передбачено. Ця невдача не спричинить відкладення лету астронавтів довкола Землі, передбаченого цього літа.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ПІД ВПЛИВОМ ДВОХ КУЛЬТУР

(Продовження зі стор. 2-ої)

Коли взяти до уваги, що в останніх роках перед американською молоддю постали дуже складні проблеми — переоцінка вартостей політичних, моральних, етичних, релігійних, то перед українською молоддю в додаток до загальноамериканських проблем постала проблема погодити свою, українську духовість з новими вимогами життя в Америці.

***

Складна проблема впливу двох культур на українську молодь вимагає, щоб українська преса постійно обговорювала цю проблему, від якої залежить збереження національної спільноти в Америці. Побажано, щоб голос забирали передусім українські психологи, соціологи й педагоги, які можуть дати авторитетне насвітлення духових процесів української молоді в Америці.

Бібліографія:

1. Fillmore H. Sanford: "Psychology — A Scientific Study of Man".
2. Wilton Gordon: "Assimilation in American Life".
3. David Riesman: "The Lovely Crowd".
4. Clyde Klucknolm: "An Antropolagist Looks at the Unitet States".
5. Allport G. W.: "Pateern and Growth in Personality".

У великому смутку повідомляємо,
що у вівторок, 19-го березня 1968 року
померла в Омага, Небраска
наша Найдорожча

МАМА й БАБЦЯ

бл. п.

СТЕФАНІЯ АКУЛОВА
з ТІШКЄВИЧІВ

ПОХОРОННІ МОЛИТВИ відправлено в четвер й п'ятницю. По Жалібній Св. Літургії в Українській Церкві, похорон відбувся 23-го березня 1968 року на цвинтарі St. Mary's.

ДІТИ й ВНУКИ

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями та Знайомими,
що 12-го лютого 1968 року у Львові, Україна,
відійшов у Вічність на 79-му році життя
наш Дорогий КУЗИН

Проф. ОСИП ПЛИС

довголітній гімназійний професор у Крем'янці, Здолбунові, в Городах та у Львові.

Тлінні Останки Покійного перевезено та похоронено 15-го лютого 1968 р. в родинному місті Броди — Фільварки Великі.

В глибокому смутку:
кузини —
СТЕФА ЗАХАРЧУК-ГЕНГАЛО з мужем ПАВЛОМ
ЮЛІЯН ЗАХАРЧУК з дружиною та синами
ЯРОСЛАВ ЗАХАРЧУК з дружиною та синами

Замість квітів на могилу
сл. пам. інж. **ІВАНА ЧЕРНИКА**
складають 50.00 долярів
на Катедру Українознавства
Д-р Ілярій і Анна ДОМБЧЕВСЬКІ
з Янгставну

СПОРТ

редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Н. Й. Гунґарія", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 14-го квітня о год. 2.30 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню в Коледж Пойнті, Н. Й.

— о —

СПОРТОВЕ ТОРОНТО В ОБЛИЧЧІ ВЕЛИКИХ ЗАВДАНЬ

В 1968-му році Торонто стане місцем двох небуденних імпрез УСЦАК-у. Перша з них — це престижева, вже третя з черги, спортова стріча збірної Українців з Литовцями. Ці змагання, в яких беруть участь кращі атлети обох народів, які опинилися на еміграції на північно-американському континенті, мають за завдання виявити моральну і фізичну вартість нашої еміграції та рівночасно пригадати велич кривди, яку зазнають наші спортовці на Рідних Землях, поневолені окупантом і не мають змоги змагатись вільно на Олімпійських Ігрищах поруч інших державних народів. Програму зустрічі заповнять легкоатлетичні змагання чоловіків і жінок, що відбудуться за системою міжнародніх змагань, та футбольний змаг збірних обох народів. Змагання відбудуться в Торонті, в днях 22-го і 23го червня під організацією Крайової Делеґатури УСЦАК на Канаду.

Спортова Референтура Пластової Станиці в Торонті буде господарем Легкоатлетичних Першостей УСЦАК, що відбудуться в кінці серпня ц. р. на оселі „Пластова Січ" біля Ґрефтону. Легкоатлетичні першості мають тепер тут, як колись „Запорізькі Ігрища" на Рідних Землях, свою традицію та втішаються заінтересуванням нашої молоді, доказом чого є велике число учасників, яке часто перевищує дві сотні молоді обох статей.

Яха

— о —

„ТРИЗУБ" — СТ. ДЖЕРАРД" 7:0

Філядельфія, 7-го квітня. — Ворота для „Тризуба" здобули: Палета на 19-ій, 31-ій і 43-ій хвилинах гри, Пасаче на 24-ій хв., Меґль на 47-ій хв. та Бенітез на 62-ій хв. Дружина „Ст. Джерард" з Батимору є безсумнівно високої кляси. Вона розвинула в перших 20 хвилинах надмірно швидку гру, не розрахувавши добре своїх сил і тому після втрати двох воріт стала легкою жертвою вищої техніки „Тризуба". В цих змаганнях Палета ще раз доказав, що він є найкращим стрільцем дружини. Немає сумніву, що він міг би ще краще стріляти, коли б він грав на лучнику, або центрі, а не на крилі, де він марнує свої сили.

Перемога „Тризуба" над чемпіоном групи Схід професійної ліги дружиною „Бейс" із Балтимору тиждень раніше дала багато реклями „Тризубові". Про цю перемогу „Юкрейнієн Нешенелс" говорили щогодини в неділю вечером та в понеділок до полудня на майже всіх радіовисильнях Філядельфії, і деякі спортові коментатори на телевізії. Обширні звіти про змагання „Юкрейнієн Нешенелс" та світлини із цих змагань на сторінках Філядельфійської преси є вже „щоденним хлібом".

Стверджуючи великі успіхи та широку пропаґандивну працю „Тризуба", слід хоч коротко згадати діячів проводу „Тризуба", яким завдячує „Тризуб" ці успіхи. Всі вони присвячують „Тризубові" дуже багато свого часу і сил безкорисно та з самопосвятою. „Тризуб" мав впродовж своєї історії цілий ряд високовартісних людей у проводі, але ще мабуть ніколи не мав він такого цілого складу управи, який виявляє таку тісну співпрацю і якого всі члени стараються дати максимум своїх сил. Маємо надію, що Загальні Збори, які відкладено із 7-го на 26-го квітня, перевиберуть всіх цих членів управи та що всі вони погодяться вести „Тризуб" в наступному році. Втрата хоч би одного з них, була б не тільки втратою однієї добре обсадженої позиції у складі управи, але могла б захитати цю взірцеву співпрацю цілого „тіму" управи, з якою тепер ця управа працює.

Я. Татомир

— о —

ВІСТКИ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ"

Відбулася виставка образів О. Лещинського

В минулих двох неділях, 31-го березня і 7-го квітня, в домівці „Ч. Січі" відбулася виставка образів О. Лещинського. Цю вдалу мистецьку імпрезу влаштував під патронатом УСТ „Ч. Січ" брат мистця і член „Ч. Січі" проф. Ю. Лещинський. Були виставлені: карпатські, кримські і молдавські пейсажі, оригінальні олії та графіка. Виставку відвідало ок. 120 любителів образотворчого мистецтва.

Календарець активности в домівці

Понеділки вечорами: сходини молоді і спортового доросту, гри з настільного тенісу.

Вівтірки веч: сходини проводу спортової секції.

Середи веч: вправи і гри з настільного тенісу.

Четверги веч: сходини проводу господарської секції.

П'ятниці веч: сходини активу шахової ланки, шахові змагання.

Суботи і неділі веч: сходини членства, товариські гутірки.

Передбачені зміни цього календарця активности у випадках пленарних ширших, чи місячних сходин членства Т-ва і надзвичайних імпрез.

„Ч. Січ" (Учні) — „Скатс-Амерікенс" (Учні) 0:0

Минулої суботи новозорганізована футбольна дружина „Ч. Січі" відбула на площі Фарчерс Ґров свій перший виступ, який закінчила реміcовим вислідом 0:0. До цих перших змагань наймолодші січовики-учні виступили в такому складі: М. Дідоха, З. Вільчинський, Б. Домарацький, П. Меленка, Р. Кузан, Б. Головінський, Р. Копійчук, В. Ткач, К. Кудрицький, І. Головінський, І. Школяр, Й. Юречко, Ю. Величковський, А. Федів. Провідником учнівської дружини є Богдан Копійчук а його помічником Іван Савицький.

О. Твардовський

— о —

НАРАДИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ВЕРХІВКИ

В Москві відбулися дводенні наради 360-членного Центрального Комітету компартії СССР, на які — як бачимо за цій світлині — большевицькі „проміненти" приїздили своїми „чайками". Всіх таких „чайок" було 170 на кремлівській паркувальній площі.

НЮЙОРКСЬКА ПОЛІЦІЯ ПОВІДОМЛЯЄ, що в лютому ц.р. число більших злочинів збільшилося на 31.8 відсотка в порівнянні з тим самим місяцем минулого року. Комісар поліції Джек Ніворд дещо виправдує завелике збільшення злочинів тим, що цього року була в лютому гарна погода, а минулого року в лютому були дві сніговії, коли злочинці сиділи в хаті. Цього року лютий мав один день більше, тому було 3.5 відсотка більше часу на грабунки, вбивства, важкі поранення, насильства та крадіжки. Авт вкрадено 5,209 (в 1967 р. — 3,080), грабунків було — 3,589 (2,360), насильств — 134 (125), вломів — 12,881 (10,570).

ЗБІЛЬШЕНО ЧИСЛО ДРУЖИН ВИЩОЇ ДИВІЗІЇ ШИКАҐА

Сходини делеґатів спортових клюбів Національної Футбольної Ліґи міста Шикаґа вирішили збільшити Вищу Дивізію з 8 до 12 дружин. Збільшення числа дружин Вищої Дивізії увійде в дію аж з весною, 1969 року. У цьому футбольному році (1968) Вища Дивізія Національної Футбольної Ліґи Шикаґа буде, як і в минулих роках, складатися з таких восьми дружин: Швабен, Ґрін-Вайт, Кікерс, Леви, Іґелс, Олімпікс, Фіхте Рамс і Хорвати. Ці дві останні дружини увійшли до Вищої Дивізії при кінці осіннього сезону, як чемпіони Першої Дивізії Північ і Південь, на місця Норвежців і Ганзи, які, зайнявши в останньому році сьоме і восьме місце Вищої Дивізії, впали до нижчої кляси — Першої Дивізії. При кінці 1968 року чемпіони і віцечемпіони Першої Дивізії Північ і Південь увійдуть до Вищої Дивізії. Натомість дві останні дружини Вищої будуть змагатися з дружинами третього місця Першої Дивізії Північ і Південь за право участи у Вищій Дивізії в наступному році. Дружина сьомого місця Вищої Дивізії буде розігравати з дружиною третього місця Першої Дивізії Північ, а дружина з восьмого місця буде змагатися з дружиною третього місця Першої Дивізії Південь.

На звичайних сходинах Ліґи в лютому ц.р. прийнято в її члени п'ять нових спортових клюбів, якими є українські „Тигри" з Борнсайду, мексиканці Манта, Ґаіті, Ґері Кікерс і дружина Куппенгаймер, спонзорована компанією чоловічої одежі. Таким чином українці Шикаґа матимуть три спортові товариства, цебто УАСТ „Леви", у Вищій Дивізії, СК „Крила" в Першій Дивізії Північ і сумівські „Тигри" з Борнасайду в Третій Дивізії.

Футбольні дружини УАСТ „Леви" тренує фаховий тренер з Европи два рази в тижні. Перша дружина, яка перемогла в товариських змаганнях сербів Ютс 4:2 в неділю, 24 березня, буде підсилена у весняному сезоні кількома професійними змагунами, щоб задержатися у Вищій Дивізії в наступному році. Це, очевидно, залежатиме від фінансової допомоги симпатиків нашої дружини.

Петро Головатий

ТАРЗАН, Ч. 5982. Зникла панна Айві Вайнс!

Настав ранок, і табір заворушився внаслідок крику тубільця-слуги.

Бвене Зукофф! Бвене Бішоп! Щось страшне сталося...

— Я приніс сніданок до шатра панни Айві, і я ствердив, що вона зникла... Зникла!